

คู่มือพัฒนาความยั่งยืน

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

ปี 2567

สารบัญ

บทที่ 1 บริบทขององค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)	1
1.1 ข้อมูลพื้นฐานขององค์กร	1
1.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม	5
1.3 โครงสร้างองค์กร	7
1.4 วัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture)	10
1.5 ห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช.	11
1.6 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	13
บทที่ 2 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อพวช.	17
2.1 ทิศทางและตำแหน่งทางยุทธศาสตร์.....	17
2.2 ยุทธศาสตร์ (Strategy) และวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Themes).....	17
2.3 แผนที่ยุทธศาสตร์ขององค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (Strategy Maps)	18
บทที่ 3 ระบบบริหารจัดการด้านความยั่งยืนของ อพวช.	19
3.1 หลักเกณฑ์การพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์.....	19
3.2 นโยบายการพัฒนาความยั่งยืนของ อพวช.	21
3.3 โครงสร้างการบริหารจัดการด้านความยั่งยืน	23
3.4 ระบบการส่งเสริมการดำเนินงาน.....	25
3.5 ค่านิยม.....	26
บทที่ 4 การขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนระดับองค์กรของ อพวช.	27
4.1 กรอบแนวคิดการพัฒนายั่งยืน	27
4.2 นโยบายภาครัฐ	33
4.3 ข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร	34
4.4 กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนระดับองค์กรของ อพวช.	45
4.5 การติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาความยั่งยืน.....	52
บทที่ 5 นโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความยั่งยืนของ อพวช.	54
5.1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี	54
5.2 นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน.....	54

5.3 นโยบายและแนวทางปฏิบัติการบริหารสิทธิของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการใช้ข้อมูลภายใน การป้องกันการเกิดรายการเกี่ยวโยงและความขัดแย้งทางผลประโยชน์	54
5.4 นโยบายและแนวทางปฏิบัติการแข่งขันทางการตลาดที่เป็นธรรม.....	54
5.5 นโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนขององค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.....	54
5.6 ประกาศองค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรื่อง การแสดงเจตจำนงสุจริตด้านคุณธรรมและความโปร่งใสใน การดำเนินงาน.....	54
5.7 นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder & Customer Management : SCM).....	54
5.8 นโยบายและแนวปฏิบัติการรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลที่ดีต่อหน่วยงาน กำกับดูแล.....	54
5.9 คู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณขององค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.....	54
5.10 นโยบายด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการปฏิบัติงานขององค์การพิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ.....	54

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 ภาพแสดงวิสัยทัศน์ (Vision).....	5
ภาพที่ 1.2 ภาพแสดงพันธกิจ (Mission).....	6
ภาพที่ 1.3 ภาพแสดงค่านิยมหลัก.....	7
ภาพที่ 1.4 Core Competency ขององค์กร.....	10
ภาพที่ 1.5 ห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช.	11
ภาพที่ 1.6 ห่วงโซ่แห่งคุณค่าของ อพวช. ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	13
ภาพที่ 1.7 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของ อพวช.	15
ภาพที่ 2.1 ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ อพวช. ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว.....	17
ภาพที่ 2.2 ยุทธศาสตร์ (Strategy) และวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Themes)	17
ภาพที่ 2.3 Strategy Maps	18
ภาพที่ 3.1 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการความยั่งยืน	23
ภาพที่ 4.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs).....	27
ภาพที่ 4.2 กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนระดับองค์กร	45
ภาพที่ 4.3 PDCA Cycle	51

สารบัญตาราง

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างการบริหารงานการพัฒนาความยั่งยืน	24
ตารางที่ 4.1 ประเด็นความต้องการ ความคาดหวังของผู้ใช้บริการและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช.	34
ตารางที่ 4.2 แนวทางการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจัดลำดับความสำคัญปัจจัยความยั่งยืน.....	47

บทที่ 1 บริบทขององค์การพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

1.1 ข้อมูลพื้นฐานขององค์กร

เนื่องในวาระมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2535 รัฐบาลสำนักในพระมหากรุณาธิคุณจึงมอบหมายให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินการโครงการจัดตั้ง "องค์การพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์แห่งชาติ" เพื่อเฉลิมพระเกียรติที่ล้นเกล้าฯ ทรงมีต่อพสกนิกรและประเทศชาติ โดยเฉพาะที่ทรงเป็นผู้นำในการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้กับศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาอาชีพและยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

องค์การพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2538 เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาและจัดการพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์และศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ประกอบด้วย พิพิธภัณฑวิทยาาสตร์ พิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยา พิพิธภัณฑเทคโนโลยีสารสนเทศ พิพิธภัณฑพระรามเก้า ซึ่งพิพิธภัณฑทั้งหมดตั้งอยู่ที่ 39 หมู่ 3 เทคโนโลยีถนนเลียบคลองห้า ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยได้รับงบประมาณจากรัฐในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาฯ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 7 ประการ ดังนี้

- 1) ดำเนินการส่งเสริม และแสดงกิจกรรมหรือผลงานสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อให้ความรู้และความบันเทิงแก่ประชาชน
- 2) ดำเนินการรวบรวมวัตถุ จำแนกประเภทวัตถุ จัดทำบันทึกหลักฐานและสงวนรักษามูลค่าสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ในการศึกษา วิจัย และความก้าวหน้าทางวิชาการ
- 3) ดำเนินการส่งเสริมการวิจัย การให้บริการด้านวิชาการและนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน
- 4) จัดนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 5) เป็นศูนย์รวมทางด้านข้อมูลและวิชาการเกี่ยวกับพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์และเทคโนโลยีและให้บริการที่เกี่ยวข้องแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนตามความเหมาะสม
- 6) ร่วมมือกับองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในด้านการพัฒนาพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์
- 7) ดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์

ผลิตภัณฑ์และบริการ

1) **พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์** เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงนิทรรศการและให้ความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เป็นสถานที่เรียนรู้ที่ทั้งสาระความรู้ความบันเทิงสำหรับนักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป มีพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการหลักประมาณ 10,000 ตร.ม. โดยมีนิทรรศการหลักแบ่งกลุ่มเรื่องเป็น 6 เรื่อง คือ ส่วนต้อนรับ แนะนำการเข้าชม และนักวิทยาศาสตร์รุ่นบุกเบิกประวัติความเป็นมาของนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานและพลังงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน และเทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยนอกจากนี้ ยังมีพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราวประมาณ 1,600 ตร.ม. ซึ่งนิทรรศการชั่วคราวเป็นนิทรรศการที่จะจัดแสดงชั่วคราวในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน ในแต่ละปีจะจัดประมาณ 4-6 เรื่อง

2) **พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา** มีหน้าที่ในการจัดหา รวบรวมและเก็บรักษาวัสดุตัวอย่างทางธรรมชาติวิทยาของประเทศไทยและประเทศใกล้เคียงตามมาตรฐานสากล และสนับสนุนการวิจัยด้านธรรมชาติวิทยาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และนำผลการศึกษาวิจัยไปถ่ายทอดและประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการการกำเนิดโลก การกำเนิดสิ่งมีชีวิต วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย มีพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร 1,100 ตร.ม. ผู้เข้าชมจะได้เรียนรู้ว่าสิ่งมีชีวิตที่ได้อิวัฒนาการมาแล้วจนถึงปัจจุบันสามารถแยกออกได้เป็น 5 อาณาจักร คือ อาณาจักรแบคทีเรีย อาณาจักรสัตว์เซลล์เดียว อาณาจักรเห็ดรา อาณาจักรพืชและอาณาจักรสัตว์นอกจากนิทรรศการถาวรที่จัดแสดงภายในแล้ว พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาแห่งนี้ยังเป็นสถานที่จัดเก็บตัวอย่างสัตว์สตัฟฟ์ เขาสัตว์ ที่ค้นพบทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ซึ่งเป็นสมบัติของชาติที่ได้รับมอบมาจากสถานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และจากทายาทนายแพทย์บุญส่ง เลขะกุล และมีพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว 400 ตร.ม. ในแต่ละปีจะจัดประมาณ 4-6 เรื่อง

3) **พิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ** เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงนิทรรศการที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เริ่มตั้งแต่การสื่อสารด้วยตัวอักษร ภาพของอียิปต์โบราณจนถึงการสื่อสารไร้สายผ่านดาวเทียมตลอดจนวิวัฒนาการที่จะเป็นไปในอนาคตโดยนิทรรศการถาวรมีพื้นที่จัดแสดงประมาณ 9,300 ตร.ม.ประกอบด้วย 7 กลุ่มเรื่อง คือ นิทรรศการส่วนต้อนรับนิทรรศการการสื่อสารยุคแรก นิทรรศการการสื่อสารยุคใหม่ นิทรรศการการคำนวณนิทรรศการคอมพิวเตอร์ นิทรรศการโปรแกรมประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศและนิทรรศการบ้านอัจฉริยะ

4) **พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า** ได้รับการอนุมัติโครงการขึ้นเนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ให้

เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านความหลากหลายของระบบนิเวศทั่วโลกแห่งแรกของประเทศไทยและใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่นี้มีเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างโลกทั้งใบ มนุษย์และสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงกับเรื่องของในหลวงรัชกาลที่ 9 และศาสตร์พระราชา โดยแบ่งการจัดแสดงออกเป็นสามส่วน ได้แก่ Our Home, Our Life และ Our King

5) ศูนย์นวัตกรรมแห่งอนาคต (Futurium) (กำหนดเปิดประมาณ ปี 2568) อพวช. กำหนดพัฒนาโครงการ “ศูนย์นวัตกรรมแห่งอนาคต - FUTURIUM” ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของไทยและของโลก ที่เหมาะสมกับผู้เข้าชมทุกเพศ ทุกระดับการศึกษา และทุกระดับอายุ เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ประสบการณ์ด้านการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างสรรค์นวัตกรรม กับบุคลากร นักวิจัย ผู้ประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นแหล่งในการกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ สร้างจิตวิทยาศาสตร์ ให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำไปสู่การประยุกต์สร้างสรรค์นวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ให้กับประเทศ เป็นแหล่งให้ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์แก่เยาวชนเกี่ยวกับอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อค้นพบตัวเองและพิจารณาถึงการเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นสถานที่สำหรับการแสดงผลงานวิจัย-พัฒนา ต้นแบบของนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ภาคเอกชนหรือภาครัฐ นำไปประยุกต์ใช้ พัฒนาต่อยอด หรือนำสู่การประกอบการเชิงธุรกิจต่อไป จนเกิดธุรกิจใหม่ ผู้ประกอบการรายใหม่ สร้างมูลค่าเพิ่มส่งผลดีต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การพาณิชย์ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการแก้ไขปัญหาให้กับประเทศในอนาคต

6) จัตุรัสวิทยาศาสตร์ แหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สะดวก สบาย ทันสมัยที่เปิดให้บริการนิทรรศการ และกิจกรรมเสริมศึกษา กับกลุ่มเป้าหมายในเขตเมืองชั้นในของกรุงเทพมหานคร และผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ที่อาจไม่สะดวกในการเดินทางมายัง อพวช. คลองห้า ปทุมธานี ปัจจุบันจัตุรัสวิทยาศาสตร์ มีดังนี้

- จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช. ณ เดอะสตรีท รัชดา จ.กรุงเทพมหานคร
- จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช. สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ จ.เชียงใหม่
- จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา

7) การผลิตสื่อการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ การเผยแพร่นอกจากการจัดนิทรรศการและกิจกรรมเสริมศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปแล้ว อพวช. ยังได้จัดทำสื่อการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นสื่อกลางในการให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และข่าวสารกิจกรรมของ อพวช. ได้แก่ บริการทางเว็บไซต์ วารสาร อพวช. รายการโทรทัศน์ และรายการวิทยุ เป็นต้น

8) นิทรรศการวิทยาศาสตร์เคลื่อนที่/คาราวานวิทยาศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่ อพวช. จัดขึ้นเพื่อกระจายโอกาสการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สู่ทุกภูมิภาคของประเทศ โดยการนำนิทรรศการและกิจกรรมการเรียนรู้

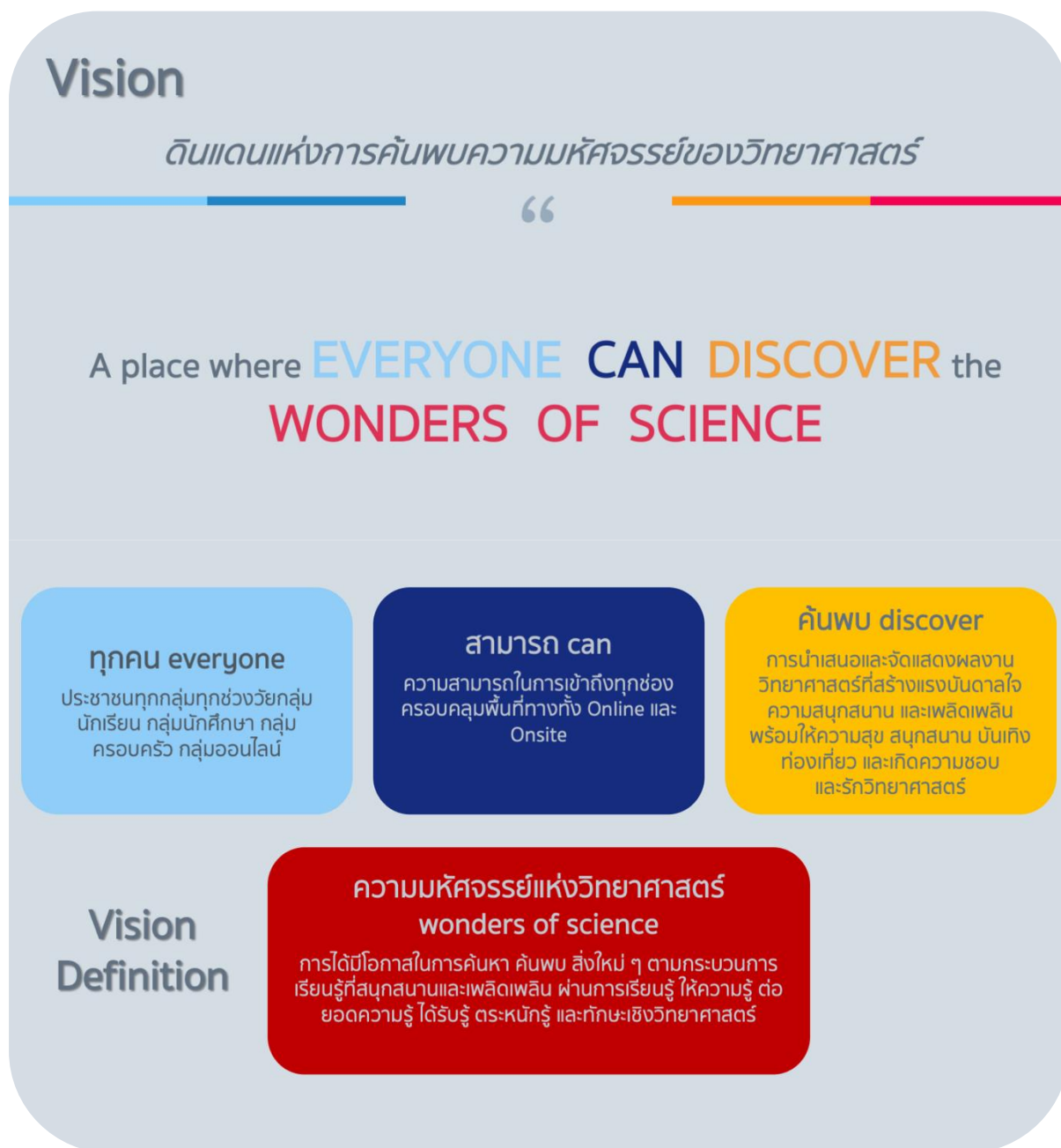
วิทยาศาสตร์ เช่น นิทรรศการวิทยาศาสตร์แบบสื่อสัมผัส (Hands on Science Exhibition) การแสดงทางวิทยาศาสตร์ (Science shows) การทดลองทางวิทยาศาสตร์ (Science Experiment) โดมดูดาวเคลื่อนที่ (Planetarium) กิจกรรมวิทยาศาสตร์หรรษา (Science Activities) กิจกรรมปลูกฝังปัญญาเยาว์ การประกวดแข่งขันทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ไปบริการแก่ นักเรียน เยาวชน และประชาชนในต่างจังหวัดหมุนเวียนเป็นประจำตลอดปี

9) การให้บริการที่สนับสนุนการสร้างความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในและนอกสถานที่

- การประกวดแข่งขันทางวิทยาศาสตร์
- มหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- การเรียนรู้วิทยาศาสตร์นอกห้องเรียนด้วยพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์
- ค่ายวิทยาศาสตร์สานใจไทยสู่ใจใต้
- ค่ายวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์ (Science Camp)
- ท่องโลกวิทยาศาสตร์ (Science Walk Rally)
- การแสดงทางวิทยาศาสตร์ (Science Shows)
- ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ (Science Lab)

1.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม

- วิสัยทัศน์ (Vision) ดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 1.1 ภาพแสดงวิสัยทัศน์ (Vision) อพวช.

- พันธกิจ (Mission)

สร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนสนุกกับการ ค้นพบ เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 1.2 ภาพแสดงพันธกิจ (Mission) อพวช.

- ค่านิยมหลัก (Core Values)

W I N S

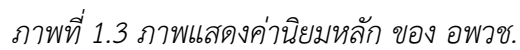
Wisdom: ความรอบรู้ในมนุษยธรรมชาติและศิลปวิทยาการ

Innovation: มีความคิดริเริ่ม ค้นคว้าและสร้างสรรค์สิ่งใหม่อยู่เสมอ

Neighborly: มอบสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูกค้า เพื่อนร่วมงาน และสังคม

Spark: เป็นประกายมีชีวิตชีวา และพลังเชิงบวก

“WINS”

อพวช. มีการบริหารจัดการภายใต้การจัดแบ่งโครงสร้างองค์กรซึ่งมีการปรับเปลี่ยนและได้รับอนุมัติให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมกับการขยายปริมาณงาน และให้เกิดความชัดเจนในแง่บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในงานแต่ละด้าน อย่างไรก็ตามก็ยังบริหารจัดการในรูปของ matrix คือการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยต่าง ๆ ที่มีบทบาทแตกต่างกัน โครงสร้างการทำงานของ อพวช. ในปัจจุบันประกอบด้วย 11 สำนัก โดยมีผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ อพวช. กำกับดูแล ดังนี้

1. สำนักวิชาการพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้นคว้า ศึกษา วิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

2. สำนักวิชาการพิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยา รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้นคว้า ศึกษา วิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารด้านธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

3. สำนักวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และขยายบริการกิจกรรมการเรียนรู้ ขององค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค (Outreach) และนอกพื้นที่องค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติ

4. ศูนย์พัฒนาความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์แห่งชาติ รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ ด้านการสื่อสารวิทยาศาสตร์ พัฒนาหลักสูตรและดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ให้เกิดการสร้างความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์แก่สังคมไทย

5. สำนักบริการผู้เข้าชม รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาและบริหารระบบการบริการผู้เข้าชม เพื่ออำนวยความสะดวก สร้างความพึงพอใจ และประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ

6. สำนักตรวจสอบภายใน รับผิดชอบในการสร้างความเชื่อมั่น (Assurance service) และการให้คำปรึกษา (Consulting service) แก่ผู้บริหารและหน่วยงานอย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม โดยการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน ระบบบริหารความเสี่ยง การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

7. สำนักผู้อำนวยการ รับผิดชอบเกี่ยวกับการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติในการกำกับดูแลงานโครงการพิเศษ การสื่อสารองค์กรทั้งภายในและภายนอก

ให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร การจัดทำนโยบาย แผนแม่บทและแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคม

8. สำนักบริการกลาง รับผิดชอบสนับสนุนภารกิจภายในองค์กร ด้านการบริหารงานสารบรรณ ควบคุมดูแลการจัดส่งหนังสือเข้า-ออกให้กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ด้านทรัพยากรบุคคลทั้งการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

9. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ รับผิดชอบการจัดทำนโยบายและแผน การจัดทำยุทธศาสตร์ แผนวิสาหกิจแผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปี การติดตามและประเมินผล การรายงานผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน

10. สำนักวิศวกรรมและการผลิตสื่อ รับผิดชอบสนับสนุนการทำงานของส่วนงานต่าง ๆ ในองค์การ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ด้านการออกแบบ และผลิตนิทรรศการ สื่อ และอุปกรณ์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบโสตทัศนูปกรณ์ และการจัดการห้องสตูดิโอ การดูแลและซ่อมบำรุงนิทรรศการ อาคารสถานที่และระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์

11. สำนักพัฒนาธุรกิจและเครือข่าย รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการวางแผน วิจัย และพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายด้านการตลาด การพัฒนาธุรกิจใหม่ ๆ และการระดมทุน ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

• โครงสร้างบุคลากร

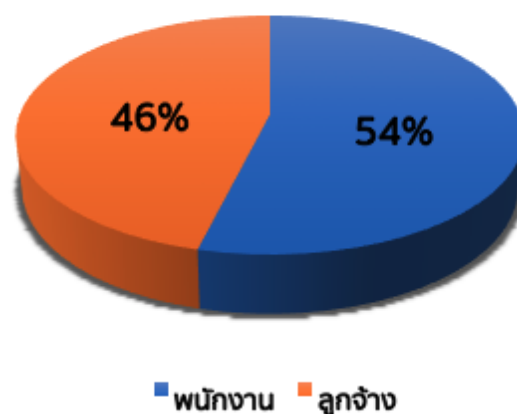
โครงสร้างบุคลากร อพวช. จำแนกเป็น 2 ประเภท

ประเภท พนักงาน จำนวน 180 คน

ประเภท ลูกจ้าง จำนวน 153 คน

รวม 333 คน

อัตรากำลัง จำแนกตามประเภท

1.4 วัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture)

Competency ที่กำหนดสามารถนำไปใช้ในขอบเขตด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ในองค์การพิพิธภัณฑวิทยาสาสตร์แห่งชาติ มีส่วนช่วยในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร เช่น

- ช่วยสร้างกรอบการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรโดยรวมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ช่วยให้เห็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในภาพรวมขององค์กรได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรตามธรรมชาติที่ไม่พึงประสงค์ได้

ทั้งนี้ Competency ขององค์การพิพิธภัณฑวิทยาสาสตร์แห่งชาติ มีการกำหนดบุคลากรแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. Core Competency หมายถึง Competency ที่บุคลากรทุกคนทุกระดับในองค์การพิพิธภัณฑวิทยาสาสตร์แห่งชาติ ไม่ว่าจะอยู่ในสายงานใดต้องมี Competency นี้เหมือนกันหรือเรียกได้ว่าเป็นขีดสมรรถนะหลักของบุคลากรองค์การพิพิธภัณฑวิทยาสาสตร์แห่งชาติ

2. Managerial Competency หมายถึง Competency ที่ เป็นความสามารถในการจัดการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหาร และจัดการงานต่างๆ ซึ่งต้องมีทั้งระดับผู้บริหาร และระดับพนักงานปฏิบัติการ โดยจะแตกต่างกันตามบทบาท และความรับผิดชอบ

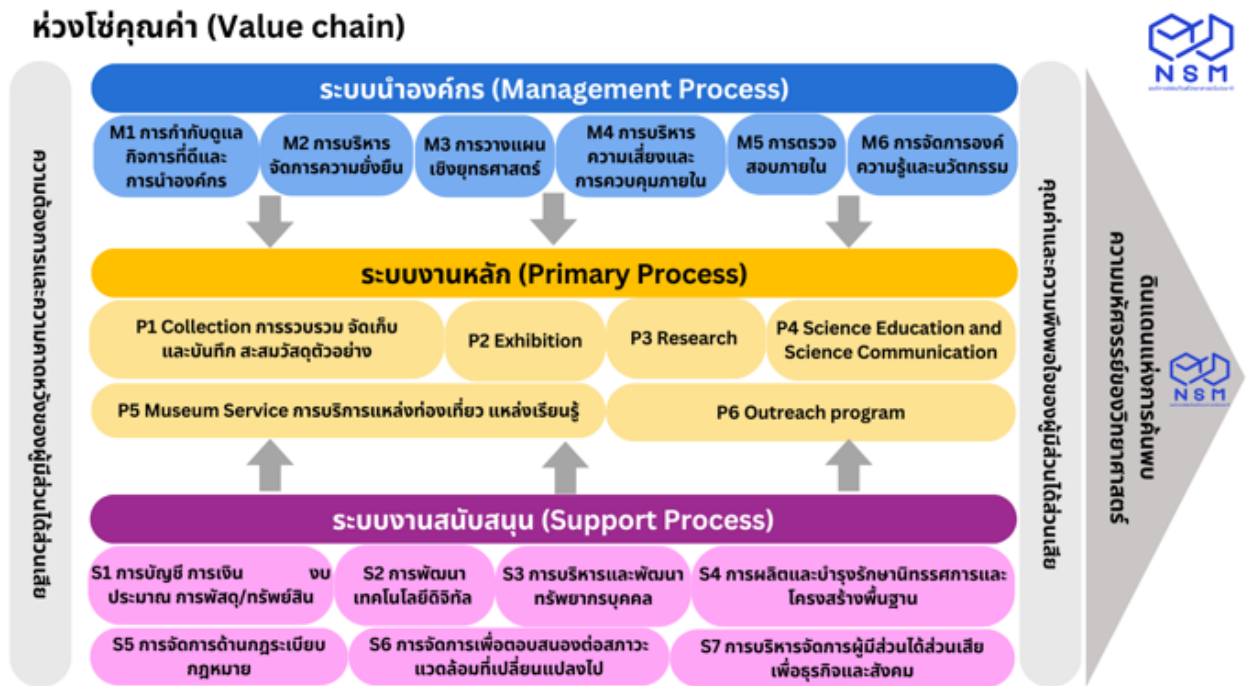
3. Functional Competency หมายถึง Competency ที่เป็นความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในแต่ละสายงาน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสายงานใดหรือตำแหน่งใดจะต้องมี Functional Competency ของตนเอง

ในการกำหนด Core Competency – CC กำหนดขึ้นจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์การพิพิธภัณฑวิทยาสาสตร์แห่งชาติเป็นหลัก โดยผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและให้ความเห็นชอบกับ Core Competency ที่นำมาใช้ปฏิบัติในองค์การพิพิธภัณฑวิทยาสาสตร์แห่งชาติ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.4 Core Competency ขององค์กร

1.5 ห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช.

ภาพที่ 1.5 ห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช.

กระบวนการธุรกิจในลักษณะภาพรวม (Overall Architecture) กระบวนการปฏิบัติงานองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ สามารถนำมาแบ่งออกเป็นภาระตามกลุ่มงานออกได้เป็น 3 กลุ่มระบบงาน ได้แก่

- 1) ระบบนำองค์กร (Management Process)
- 2) ระบบงานหลัก (Primary Process)
- 3) ระบบงานสนับสนุน (Support Processes)

โดยห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value chain) ของ อพวช. เพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทางวิทยาศาสตร์ อย่างยั่งยืนในทุกกลุ่มเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับ Business Model Canvas ของ อพวช. ในช่อง Key Activity โดยภาพรวมสามารถแบ่งกิจกรรม ออกเป็น 3 ระบบงาน ประกอบด้วย

1. ระบบนำองค์กร (Management Process)

- 1.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำองค์กร
- 1.2 การบริหารจัดการความยั่งยืน
- 1.3 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

1.4 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

1.5 การตรวจสอบภายใน

1.6 การจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรม

2. ระบบงานหลัก (Primary Process) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการต่าง ๆ ของ อพวช. ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการของ อพวช.

2.1 การออกแบบและการจัดนิทรรศการ หรือรูปแบบการเผยแพร่วิทยาศาสตร์อื่น ๆ เช่น Caravan ฯลฯ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ/ Edutainment

2.2 การรวบรวม สงวน อนุรักษ์และสะสมคอลเลคชั่น รวมถึงงานจัดเก็บ/บันทึก

2.3 การวิจัย และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์

2.4 กิจกรรมเสริมศึกษา และการสื่อสารวิทยาศาสตร์

2.5 การให้บริการแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้

2.6 กิจกรรมวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน และนอกสถานที่

3. ระบบงานสนับสนุน (Support Process) เป็นกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมหลักสามารถดำเนินต่อไปได้

3.1 การบัญชี การเงิน งบประมาณ การพัสดุ/ทรัพย์สิน

3.2 การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

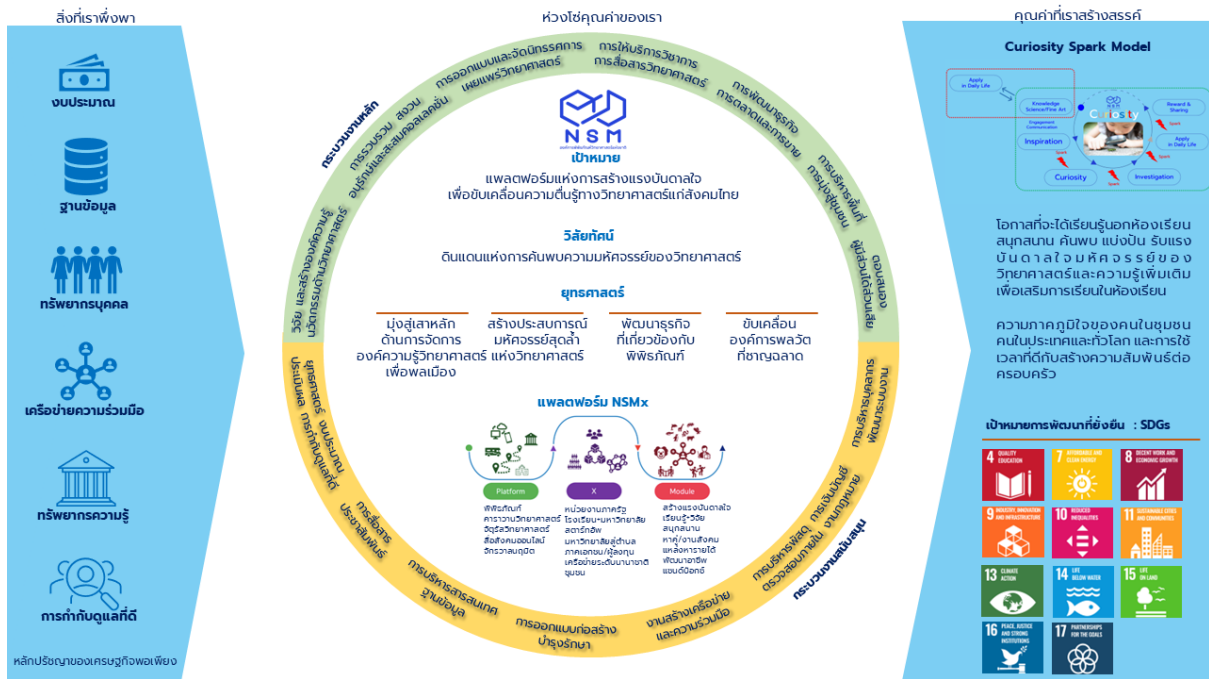
3.3 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

3.4 การผลิตและบำรุงรักษานิทรรศการและโครงสร้างพื้นฐาน

3.5 การจัดการด้านกฎระเบียบ กฎหมาย

3.6 การจัดการเพื่อตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.7 การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อธุรกิจและสังคม

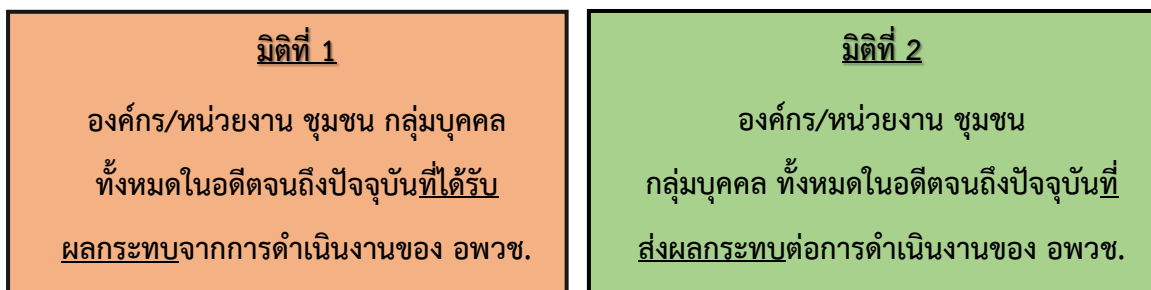

ภาพที่ 1.6 ห่วงโซ่แห่งคุณค่าของ อพวช. ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.6 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน 2 มิติ ได้แก่

1. องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่**ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของ อพวช.** (องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากบริบทการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กร/หน่วยงานชุมชน กลุ่มบุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมด ซึ่งมีโอกาสได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จากการดำเนินงานในอนาคตตามบริบททิศทางการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ)

2. องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่**ส่งผลกระทบต่อการทำงานของ อพวช.** (องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ดำเนินงาน)

และส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่มบุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมดในอนาคต ซึ่งมีโอกาสดำเนินงานและส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อรัฐวิสาหกิจ)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรตามกระบวนการต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากการดำเนินงาน ทำให้สามารถจำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ทั้งภายในและภายนอกออกเป็นจำนวน 8 กลุ่ม ดังนี้

1. ลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก หมายถึง ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงและใช้บริการจากการดำเนินงานของ อพวช. ในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ การให้บริการองค์ความรู้ รวมทั้งบริการอื่น ๆ ตามภารกิจและความเชี่ยวชาญ ของ อพวช.

2. บุคลากร อพวช. หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง อาสาสมัคร

3. พันธมิตรทางวิชาการ หมายถึง หน่วยงานที่มีการร่วมงานกับ อพวช. โดยมีเป้าหมายทางวิชาการร่วมกันหรือสอดคล้องกันในการสร้างความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ในทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ องค์กรเอกชน ภาครัฐ มูลนิธิ องค์กรระหว่างประเทศหรืออื่น ๆ

4. พันธมิตรทางธุรกิจ หมายถึง ผู้ลงทุน และ/หรือ ผู้สนับสนุนที่ดำเนินธุรกิจร่วมกับ อพวช. โดยมีความมุ่งหมายที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถปฏิบัติงานตอบสนองได้ตามเป้าหมายและภารกิจขององค์กรทุกฝ่าย

5. ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. (บริเวณคลองห้า ห้างสรรพสินค้าเดอะสตรีทรัชดา เชียงใหม่ และโคราช) หมายถึง ชุมชน และ/หรือ หน่วยงาน ที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อม จากการดำเนินงานของ อพวช. เป็นผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการประกอบการของ อพวช. และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการทำงานของ อพวช.

6. หน่วยงานเชิงนโยบาย ทั้งในระดับประเทศและนโยบายระดับองค์กร หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุม และติดตามให้การดำเนินงานของ อพวช. เป็นไปตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะหน่วยงานของรัฐ เกิดการเติบโต และมีความยั่งยืน และให้ อพวช. ดำเนินการตามกระบวนการของหน่วยงานในพื้นที่

7. สื่อมวลชน และสื่อ (Media) หมายถึง บุคคล หน่วยงาน หรือกลุ่มคนที่ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารทุกช่องทาง และใช้ในสื่อช่องทางการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

8. คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร หมายถึง องค์กรหรือบุคคลที่ทำงานร่วมกับองค์กรเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ สินค้า และ/หรือ บริการ ผู้ดำเนินการรับจ้างผลิตนิติบรรณาธิการ และ/หรือ สิ่งก่อสร้าง ของ อพวช. (Contractor) ผู้ที่ดำเนินการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ (Supplier) เช่น วัสดุอุปกรณ์

ภาพที่ 1.7 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของ อพวช.

โดยมีนิยามแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม A : บริหารจัดการอย่างใกล้ชิด

1. ลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก หมายถึง ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงและใช้บริการจากการดำเนินงานของ อพวช. ในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ การให้บริการองค์ความรู้ รวมทั้งบริการอื่น ๆ ตามภารกิจและความเชี่ยวชาญ ของ อพวช.

2. บุคลากร อพวช. หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง อาสาสมัคร

3. พันธมิตรทางวิชาการ หมายถึง หน่วยงานที่มีการร่วมงานกับ อพวช. โดยมีเป้าหมายทางวิชาการ ร่วมกันหรือสอดคล้องกันในการสร้างความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ในทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ องค์กรเอกชน ภาครัฐ มูลนิธิ องค์กรระหว่างประเทศหรืออื่น ๆ

4. พันธมิตรทางธุรกิจ หมายถึง ผู้ลงทุน และ/หรือ ผู้สนับสนุนที่ดำเนินธุรกิจร่วมกับ อพวช. โดยมีความมุ่งหมายที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถปฏิบัติงานตอบสนองได้ตามเป้าหมายและภารกิจขององค์กรทุกฝ่าย

5. ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. (บริเวณคลองห้า ห้างสรรพสินค้าเดอะสตรีทรัชดา เชียงใหม่ และโคราช) หมายถึง ชุมชน และ/หรือ หน่วยงาน ที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อม จากการดำเนินงานของ อพวช. เป็นผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการประกอบการของ อพวช. และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการทำงานของ อพวช.

กลุ่ม B : รักษาความพึงพอใจ

6. หน่วยงานเชิงนโยบาย ทั้งในระดับประเทศและนโยบายระดับองค์กร หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุม และติดตามให้การดำเนินงานของ อพวช. เป็นไปตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะหน่วยงานของรัฐ เกิดการเติบโต และมีความยั่งยืน และให้ อพวช. ดำเนินการตามกระบวนการของหน่วยงานในพื้นที่

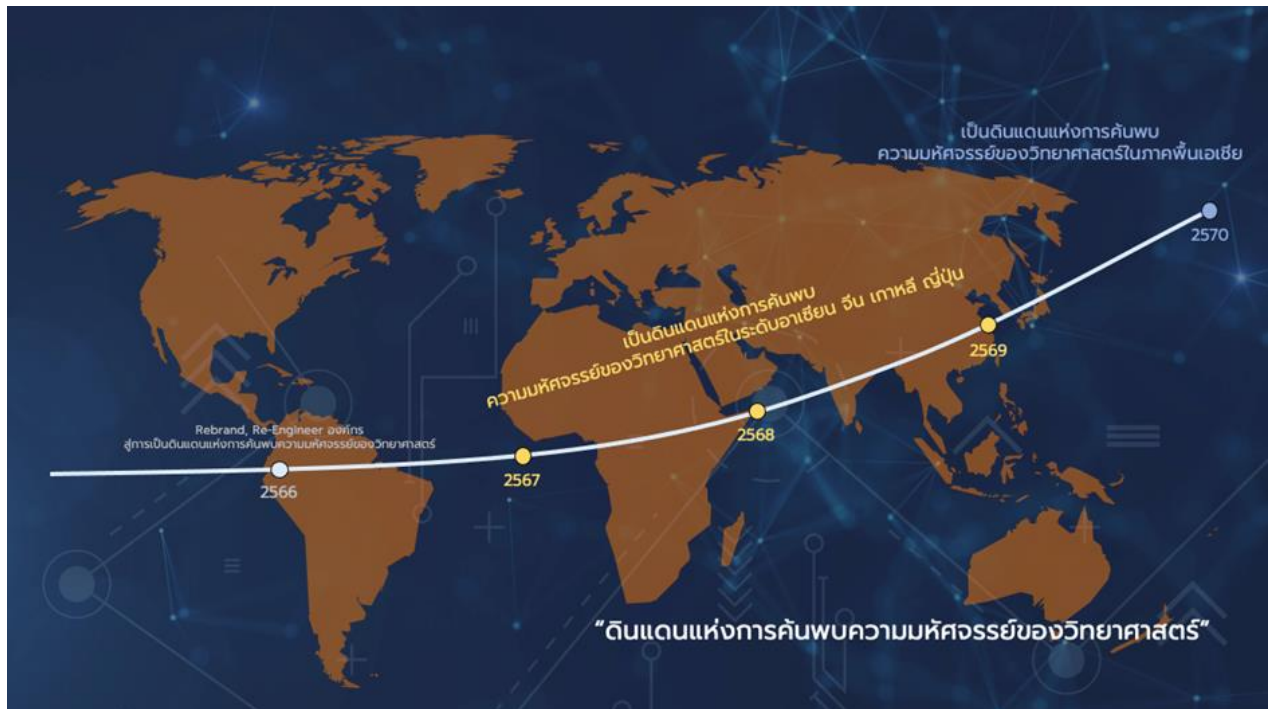
7. สื่อมวลชน และสื่อ (Media) หมายถึง บุคคล หน่วยงาน หรือกลุ่มคนที่ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารทุกช่องทาง และใช้ในสื่อช่องทางการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

กลุ่ม C : แจ้งข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

8. คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร หมายถึง องค์กรหรือบุคคลที่ทำงานร่วมกับองค์กรเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ สินค้า และ/หรือ บริการ ผู้ดำเนินการรับจ้างผลิตนิติกรรม และการ/หรือ สิ่งก่อสร้าง ของ อพวช. (Contractor) ผู้ที่ดำเนินการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ (Supplier) เช่น วัสดุอุปกรณ์

บทที่ 2 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ อพวช.

2.1 ทิศทางและตำแหน่งทางยุทธศาสตร์

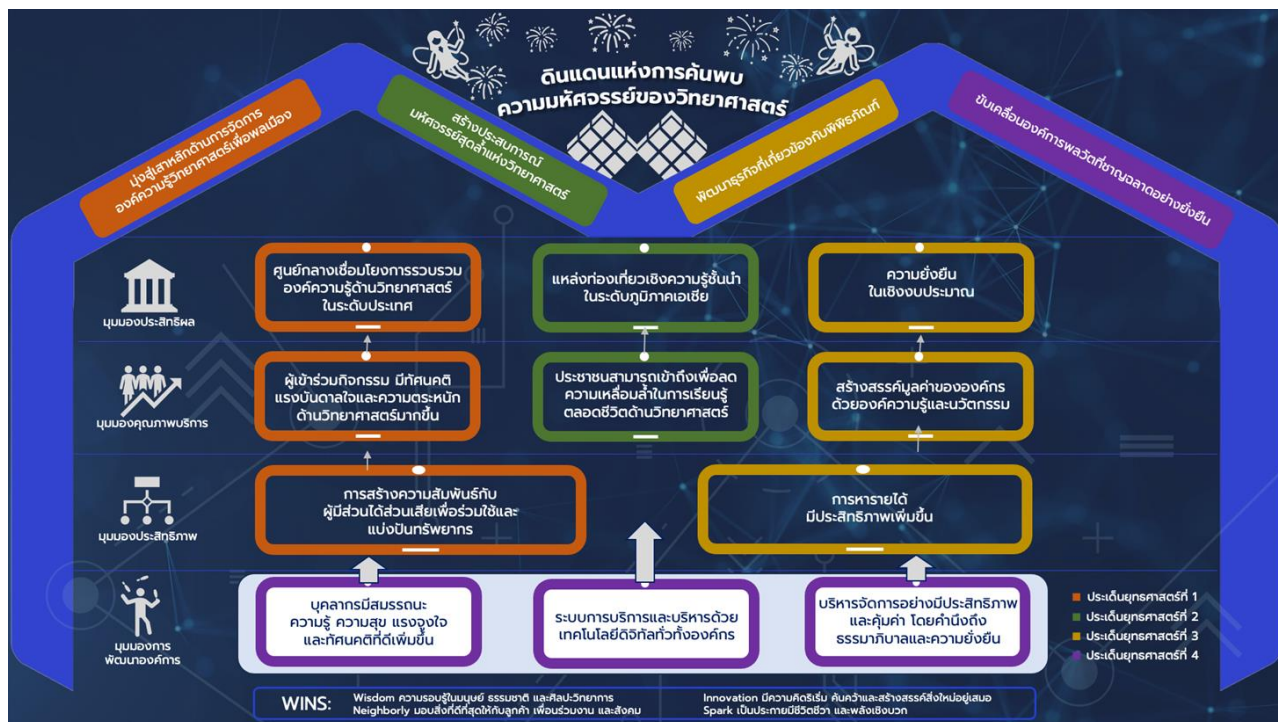
ภาพที่ 2.1 ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ อพวช. ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2.2 ยุทธศาสตร์ (Strategy) และวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Themes)

ภาพที่ 2.2 ยุทธศาสตร์ (Strategy) และวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Themes)

2.3 แผนที่ยุทธศาสตร์ขององค์การพิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ (Strategy Maps)

ภาพที่ 2.3 Strategy Maps

บทที่ 3 ระบบบริหารจัดการด้านความยั่งยืนของ อพวช.

3.1 หลักเกณฑ์การพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์

จากคู่มือการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับปรับปรุงปี 2567) ตามระบบประเมินผลรัฐวิสาหกิจ State Enterprise Assessment: SE-AM ด้านการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร (Corporate Governance & Leadership : CG & Leadership) ในหัวข้อที่ 9 ความยั่งยืนและนวัตกรรม

ข้อ 9.2 การพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์ (น้ำหนักร้อยละ 4)

ระดับ	หลักเกณฑ์
ระดับ 1	คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจัดให้มีนโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐวิสาหกิจเพื่อกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของรัฐวิสาหกิจที่ชัดเจนและเป็นระบบ
ระดับ 2	รัฐวิสาหกิจกำหนดโครงสร้างผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และดำเนินการค้นหาและระบุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของรัฐวิสาหกิจตามแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาความยั่งยืน โดยมีการระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม
ระดับ 3	รัฐวิสาหกิจนำปัจจัยยั่งยืนเป็นปัจจัยนำเข้า (input) สำหรับการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบในเชิงบูรณาการ
ระดับ 4	รัฐวิสาหกิจประเมินคุณภาพ และ/หรือประสิทธิผลของกระบวนการ/ระบบการจัดให้มีนโยบายและการพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์
ระดับ 5	รัฐวิสาหกิจปรับปรุงนโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐวิสาหกิจ และ/หรือกระบวนการปฏิบัติงานฯ ในระดับขั้นตอน/องค์ประกอบย่อยหรือระบบงานโดยรวมโดยใช้ผลประเมินกระบวนการฯ ที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

หมายเหตุ: แนวทางการบริหารแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรสามารถจัดทำในรูปแบบคู่มือปฏิบัติงานได้

ข้อ 9.3 การจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืน (น้ำหนักร้อยละ 4)

ระดับ	หลักเกณฑ์
ระดับ 1	รัฐวิสาหกิจไม่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กรที่เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่เป็นที่ยอมรับเผยแพร่โดยทั่วไป
ระดับ 2	รัฐวิสาหกิจจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กรแต่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่เป็นที่ยอมรับเผยแพร่โดยทั่วไป
ระดับ 3	รัฐวิสาหกิจจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับเผยแพร่โดยทั่วไป โดยมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ และเผยแพร่เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืนของรัฐวิสาหกิจ
ระดับ 4	รัฐวิสาหกิจประเมินคุณภาพ และ/หรือประสิทธิผลของกระบวนการ/ระบบการจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืน
ระดับ 5	รัฐวิสาหกิจปรับปรุงนโยบาย แนวปฏิบัติ และ/หรือกระบวนการปฏิบัติงานฯ ในระดับขั้นตอน/องค์กรประกอบย่อยหรือระบบงานโดยรวม โดยใช้ผลประเมินกระบวนการฯ ที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

หมายเหตุ :

- รายงานการพัฒนาความยั่งยืนพิจารณาตามบริบทของรัฐวิสาหกิจ และสามารถรายงานเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในรายงานประจำปีได้
- ค่าเกณฑ์วัดในระดับที่ 3 การจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กร ต้องมีการรายงานถึงกระบวนการและผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน (Human Right)

3.2 นโยบายการพัฒนาความยั่งยืนของ อพวช.

- นโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ เรื่อง นโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) ตระหนักถึงความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่โปร่งใส มีธรรมาภิบาลและดำเนินงานโดยยึดถือตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามกรอบการบริหารจัดการให้เป็นแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันตามมาตรฐานสากล เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตเชิงเศรษฐกิจควบคู่กับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานและการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและส่งมอบคุณค่าตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

๑. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

๑.๑ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า นำไปสู่ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของ อพวช.

๑.๒ ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีขององค์กรในทุกระดับ จากองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนภายใต้ฐานความคิดด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)

๑.๓ เร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การดำเนินงานและกิจกรรมที่คำนึงถึงการลดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนและก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้านอื่น ๆ ด้วยการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด การจัดการของเสีย โดยการมีส่วนร่วมของพนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

๒. ด้านสังคม (Social)

๒.๑ สร้างความเข้มแข็งและการมีภูมิคุ้มกันของสังคมด้วยการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และความยั่งยืน

๒.๒ สนับสนุนโอกาสการเข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้ประชาชน ในทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกพื้นที่ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเท่าทันและเท่าเทียม

๒.๓ สร้างพันธมิตร และความร่วมมือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อประสานพลังในการสร้างประโยชน์แก่สังคม

๒.๔ พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ โดยรับฟังและติดตามความต้องการ ความคาดหวัง และเสียงของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อส่งมอบบริการและผลิตภัณฑ์ที่นำไปสู่มูลค่าเพิ่มในการสร้างความเข้มแข็งของสังคมอย่างแท้จริงและยั่งยืน

๓. ด้านธรรมาภิบาลและการจัดการองค์กร (Governance)

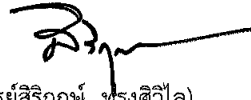
๓.๑ ยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใสและเป็นธรรมในการดำเนินการและการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศของ อพวช. อย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงและตรวจสอบได้ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบริหารและควบคุมภายในอย่างเป็นระบบ

๓.๒ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความยั่งยืนขององค์กรและความมั่นคงทางการเงิน โดยมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และจิตสำนึก ด้านคุณธรรม ความโปร่งใส และความยั่งยืน รวมทั้งนำไปใช้ปฏิบัติในการทำงาน การสนับสนุนสังคมและชุมชน

๓.๔ ส่งเสริมการบริหารและพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อยกระดับ ความผูกพัน ความพึงพอใจ และพัฒนาขีดความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและการรองรับวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕

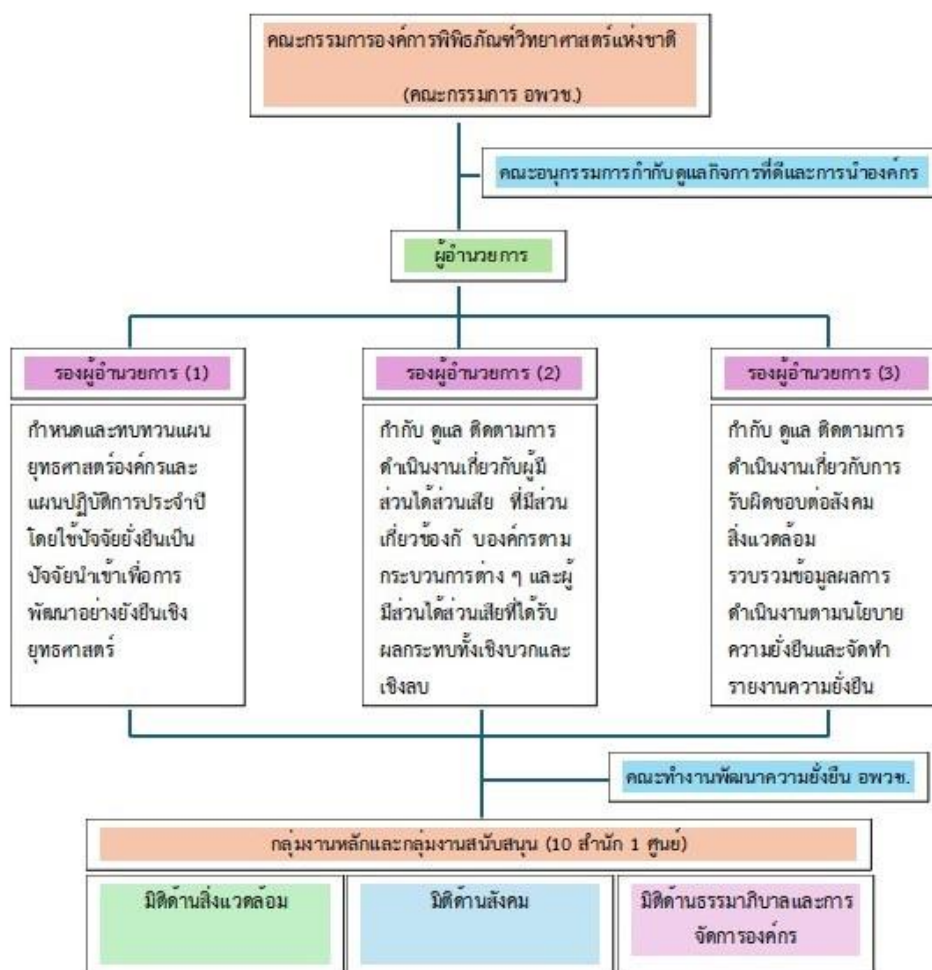

(ศาสตราจารย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล)

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ประธานกรรมการองค์กรพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

นโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕

3.3 โครงสร้างการบริหารจัดการด้านความยั่งยืน

ภาพที่ 3.1 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการความยั่งยืน

อพวช. กำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านการพัฒนาความยั่งยืน โดยระบุบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการอพวช. คณะอนุกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำองค์กร กลุ่มงานหลักและกลุ่มงานสนับสนุน ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำองค์กร มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและทบทวนนโยบายกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของ อพวช. และให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และแนวทางปฏิบัติสากล รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน ชุมชน ลูกค้า และประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมและแผนงาน/โครงการความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ของ อพวช.

2. คณะทำงานพัฒนาความยั่งยืน อพวช. มีหน้าที่กำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของ อพวช. พร้อมสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ผู้บริหาร พนักงานได้รับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเสริมสร้างความตระหนักการมีส่วนร่วมเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร

3. กลุ่มงานหลักและกลุ่มงานสนับสนุน เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความยั่งยืนครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และธรรมาภิบาล ภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างครบถ้วน และสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ขององค์กร

อพวช. ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบกระบวนการพัฒนาความยั่งยืนตามโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างการบริหารงานการพัฒนาความยั่งยืน

ลำดับ	มิติการดำเนินงาน	ส่วนงานที่รับผิดชอบหลัก	ส่วนงานที่สนับสนุน
1.	ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี	รองผู้อำนวยการ	- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ - ผู้อำนวยการกอง - กลุ่มงานหลักและกลุ่มงานสนับสนุน
2.	ด้านเศรษฐกิจ	รองผู้อำนวยการ	- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ - ผู้อำนวยการกอง - กลุ่มงานหลักและกลุ่มงานสนับสนุน
3.	ด้านสังคม	รองผู้อำนวยการ	- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ - ผู้อำนวยการกอง - กลุ่มงานหลักและกลุ่มงานสนับสนุน
4.	ด้านสิ่งแวดล้อม	รองผู้อำนวยการ	- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ - ผู้อำนวยการกอง - กลุ่มงานหลักและกลุ่มงานสนับสนุน - คณะทำงาน Eco efficiency
5.	การรายงานความยั่งยืน	รองผู้อำนวยการ	- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ - ผู้อำนวยการกอง - คณะทำงานพัฒนาความยั่งยืน อพวช.

3.4 ระบบการส่งเสริมการดำเนินงาน

1) ทบทวนประสิทธิผลและความเหมาะสมของปัจจัยความยั่งยืนตามบริบทของ อพวช. อย่างสม่ำเสมอทุกปีเพื่อนำเสนอเป็นปัจจัยนำเข้าสำหรับการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์องค์กรและแผนปฏิบัติการประจำปี

2) การสำรวจความคิดเห็น ตลอดจนความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทั้ง 8 กลุ่ม ได้แก่ 1. ลูกค้า ผู้รับบริการภายนอก 2. บุคลากร อพวช. 3. พันธมิตรทางวิชาการ 4. คู่พันธมิตรทางธุรกิจ 5. ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. 6. หน่วยงานเชิงนโยบายทั้งในระดับประเทศและนโยบายระดับองค์กร 7. สื่อมวลชน และสื่อ (Media) 8. คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการดำเนินงานการพัฒนาความยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์

3) เสริมสร้างทักษะความรู้แก่พนักงานและลูกจ้าง อพวช. ให้มีศักยภาพในการดำเนินงานและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางด้าน เทคโนโลยี เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการดำเนินงานและเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานและการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

4) สื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานรับทราบและตระหนักถึงการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรตามพันธกิจ (Mission) **“สร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนสนุกกับการ ค้นพบ เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์”** ตามบทบาทของตนเอง ดังนี้

ผู้บริหารระดับสูง

- พิจารณากำหนดนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทางการบริหารและดัชนีชี้วัดด้านความยั่งยืนที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความยั่งยืนของ อพวช.
- ผลักดันให้มีการบริหารความยั่งยืนทั่วองค์กร โดยจัดให้มีโครงสร้างผู้รับผิดชอบ เช่น หน่วยงาน คณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นผู้แทนผู้บริหารในการดำเนินงานด้านความยั่งยืนให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร
- ติดตามและทบทวนผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน รวมถึงพิจารณาการรายงาน ผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนผ่านรายงานความยั่งยืนประจำปีของ อพวช.

- สื่อสารแสดงความมุ่งมั่นและความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านความยั่งยืนไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานภายใน อพวช.

- นำเอานโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืนไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
- รับผิดชอบดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ด้านความยั่งยืนของ อพวช.
- ติดตาม ประเมินและทบทวนผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน
- สื่อสารผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนและสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3.5 คำนิยาม

- **การพัฒนาความยั่งยืน** หมายถึง การขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตเชิงเศรษฐกิจควบคู่กับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานและการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและส่งมอบคุณค่าตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- **การกำกับดูแลกิจการที่ดี** หมายถึง การจัดโครงสร้าง และกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กรเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกค้า องค์กรพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
- **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรตามกระบวนการต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากการดำเนินงาน
 - **อพวช.** หมายถึง องค์กรพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
 - **คณะกรรมการ** หมายถึง คณะกรรมการองค์กรพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ , คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการองค์กรพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
 - **ผู้บริหาร** หมายถึง (1) ผู้อำนวยการ (2) รองผู้อำนวยการ (3) ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์

บทที่ 4 การขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนระดับองค์กรของ อพวช.

องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (อพวช.) ตระหนักถึงความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่โปร่งใส มีธรรมาภิบาลและดำเนินงานโดยยึดถือตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามกรอบการบริหารจัดการให้เป็นแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันตามมาตรฐานสากล เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตเชิงเศรษฐกิจควบคู่กับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานและการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและส่งมอบคุณค่าตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.1 กรอบแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

ภาพที่ 4.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

SDGs เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาของโลกภายหลังปี 2558 ที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย สำหรับการพัฒนาที่แบ่งเป็นมิติ (Dimensions) ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งในส่วนของประเทศไทยมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ SDGs มาโดยตลอด และ SDGs เป็นแผนหนึ่งที่ใช้ในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมสร้างสังคมที่เป็นสุข ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม จัดปัญหาความยากจน ส่งเสริมการเป็นเศรษฐกิจสีเขียว และมีการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) ทั้งหมด 17 ข้อ มุ่งหวังจะช่วยแก้ปัญหาที่โลกกำลังเผชิญอยู่ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียม สภาวะ

โลกร้อน และสันติสุข เพื่อเสริมแนวคิด “ไม่เป็นการทิ้งใครไว้ข้างหลัง” คาดว่าจะทำสำเร็จได้ภายในปี 2030 โดยมีประเด็นที่สอดคล้องกับ **อพวช. 11 ข้อ** ดังนี้

ความเชื่อมโยงประเด็น SDG	
4 QUALITY EDUCATION SDGs 4. Quality Education ทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	13 CLIMATE ACTION SDGs 13. Climate Action ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY SDGs 7. Affordable and Clean Energy ทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน	14 LIFE BELOW WATER SDGs 14. Life below Water อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH SDGs 8. Decent Work and Economic Growth ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	15 LIFE ON LAND SDGs 15. Life on Land ปกป้อง พื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE SDGs 9. Industry, Innovation and Infrastructure สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS SDGs 16. Peace, Justice and Strong Institutions ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ
10 REDUCED INEQUALITIES SDGs 10. Reduced Inequalities ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS SDGs 17. Partnerships for the Goals เสริมความเข้มแข็งให้แก่งานดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน
11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES SDGs 11. Sustainable Cities and Communities ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทัวถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน	

เป้าหมายที่ 4: การศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่าง

ครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตครอบคลุมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กชายและเด็กหญิงในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย (4.2), ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (4.1), การเข้าถึงการศึกษาระดับเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษารวมถึงมหาวิทยาลัยที่จ่ายได้และมีคุณภาพสำหรับชายและหญิงทุกคน (4.3), และในภาพรวมเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ส่วนใหญ่สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ (4.6), เน้นให้ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และการเข้าถึงการศึกษาของผู้พิการ ชนพื้นเมือง และกลุ่มเปราะบาง (4.5) นอกจากนี้เป้าหมายนี้ยังส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนผู้ที่มีทักษะทางเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน และการเป็นผู้ประกอบการ (4.4), และเน้นให้ทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนอีกด้วย (4.7) ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้จะเน้นให้มีการยกระดับอุปกรณ์ที่จำเป็นในการศึกษาให้อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และผู้มีเพศสภาวะหลากหลาย และสร้างสภาพแวดล้อมให้ปราศจากความรุนแรงต่อกลุ่มเหล่านี้ (4.a), ขยายโอกาสด้าน

ทุนการศึกษาและการฝึกอบรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ (4.b), และเพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 7 : พลังงานที่สะอาดและจ่ายซื้อได้ สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงาน

สมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา มีเป้าประสงค์ครอบคลุม 3 ประเด็นหลักคือ การเข้าถึงพลังงาน (7.1), การเพิ่มสัดส่วนพลังงานทดแทน (Renewable Energy) (7.2) และการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน(7.3) ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้จะเน้นเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศในการเข้าถึงการวิจัยและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด (7.a), และโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีในการจัดส่งบริการพลังงานในประเทศกำลังพัฒนา (7.b)

เป้าหมายที่ 8 : งานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่

ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมหลายประเด็น เช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรอย่างยั่งยืน (8.1), การเพิ่มผลิตภาพผ่านการเพิ่มความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม (8.2), การส่งเสริมผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (8.3), และการบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมและมีผลตอบแทนที่ยุติธรรมสำหรับทุกคน (8.4) นอกจากนี้เป้าหมายที่ 8 ยังให้ความสำคัญกับประเด็นด้านแรงงานเป็นการเฉพาะอีกด้วย รวมถึงประเด็นเรื่องการลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มียานทำ ไม่มีการศึกษา และไม่มีทักษะ (8.6), ยุติแรงงานทาสและแรงงานเด็ก (8.7), ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกกลุ่ม (8.8) ประเด็นอื่น ๆ ที่เป้าหมายที่ 8 ครอบคลุมด้วย คือ เรื่องของการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่นำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางด้านสิ่งแวดล้อม (8.4), การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (8.9), และการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันการเงิน (8.10) ในเชิงนโยบายเป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา (8.a) และการผลักดันการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) (8.b)

เป้าหมายที่ 9 : อุตสาหกรรม นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความ

ทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม มีเป้าประสงค์ที่ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรม และนวัตกรรม เป้าประสงค์ในเป้าหมายนี้จะเน้นไปที่การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน (9.2), และส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านการยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน (9.4), และให้บริการทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (9.3) นอกจากนี้ เป้าหมายที่ 9 ยังมีเป้าประสงค์ที่มุ่งให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและเข้าถึงได้โดย

ประชาชนทุกคน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของมนุษย์ (9.1), การยกระดับขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรมผ่านการเพิ่มทุนการวิจัยและพัฒนา (9.5), และเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสารและอินเทอร์เน็ต (9.c) ในเชิงนโยบายและความร่วมมือระหว่างประเทศนั้น เป้าหมายนี้เน้นไปที่การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในประเทศกำลังพัฒนาน้อยที่สุดและประเทศหมู่เกาะ (9.a) และการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสินค้าโภคภัณฑ์ของประเทศเหล่านี้ให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่ม

เป้าหมายที่ 10 : ลดความเหลื่อมล้ำ ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ มี

เป้าประสงค์ที่เน้นไปที่การเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่ยากจนที่สุด (10.1), ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ (10.2), ขจัดนโยบายและผลของนโยบายที่นำไปสู่ความไม่เสมอภาค (10.3), และใช้นโยบายการคลัง ค่าจ้าง และการคุ้มครองทางสังคม เป็นเครื่องมือ (10.4) ในระดับระหว่างประเทศ ตลาดการเงินและสถาบันการเงินของโลกต้องพัฒนาถูกระเบียบ ติดตามตรวจสอบและเสริมความแข็งแกร่ง เพื่อมิให้โลกต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์การเงินเช่นที่ผ่านมา (10.5) ประเทศกำลังพัฒนาควรมีเสียงมากขึ้นในการตัดสินใจของสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ (10.6) และอำนวยความสะดวกให้การอพยพย้ายถิ่นของผู้คนเป็นไปด้วยความสงบ ปลอดภัยและมีการจัดการที่ดี ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้เน้นให้มีการปฏิบัติที่เป็นพิเศษสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ตามความตกลงขององค์การการค้าโลก (10.a) ให้มีความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการจากประเทศพัฒนาแล้วไปยังประเทศกำลังพัฒนา (10.b) และทำให้ต้นทุนของการโอนเงินกลับประเทศไม่สูงเกินไป (10.c)

เป้าหมายที่ 11 : เมืองและชุมชนยั่งยืน ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม

ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน มีเป้าประสงค์ครอบคลุมในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเมืองและชุมชน อาทิ การเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการพื้นฐาน (11.1), การยกระดับชุมชนแออัด (11.1) การเข้าถึงคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน ปลอดภัย ปลอดภัย จ่ายได้ และคำนึงคนเปราะบางกลุ่มต่าง ๆ ด้วย (11.2) การวางแผนของบริหารจัดการการเมืองและชุมชนอย่างมีส่วนร่วมบูรณาการและยั่งยืน (11.3), ปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก (11.4), ลดความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับน้ำ โดยมุ่งปกป้องคนจนและคนเปราะบาง (11.5), การจัดการมลพิษทางอากาศและของเสีย (11.6), การพัฒนาและเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสำหรับคนกลุ่มต่าง ๆ (11.8) ในเชิงนโยบายเป้าหมายนี้สนับสนุนให้มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในทางบวกของพื้นที่เมืองกึ่งเมือง และชนบท (11.a), การเพิ่มจำนวนเมืองที่มีความยั่งยืนและปรับตัวและลดผลกระทบจากภัยพิบัติโดยเฉพาะที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยโยงกับกรอบการดำเนินงานเซนได (11.b), ให้การสนับสนุนประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในทางการเงินและวิชาการในเชิงการสร้างอาคารที่ทนทานโดยใช้วัสดุท้องถิ่น (11.c)

เป้าหมายที่ 13 : การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นเป้าหมายที่เน้นประเด็นเดียวกับข้อตกลงปารีส เป้าประสงค์ของเป้าหมายนี้จึงมีจำนวนไม่มากและเน้นไปในเชิงนโยบายและกลไกสนับสนุนการรับมือและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในขณะที่รายละเอียดอื่น ๆ ในทางปฏิบัติจะไปอยู่ที่ความตกลงปารีส เป้าประสงค์ของเป้าหมายนี้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ เสริมภูมิคุ้มกันและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (13.1), บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปในนโยบายระดับชาติ (13.2), และ สร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเพิ่มขีดความสามารถของสังคมในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น (13.3) ในเชิงนโยบายระหว่างประเทศ เป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างประเทศในการระดมทุน Green Climate Fund เพื่อช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการลดก๊าซเรือนกระจก (13.a) และช่วยประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในการรับมือและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะในกลุ่มคนเปราะบาง

เป้าหมายที่ 14 : ระบบนิเวศทางทะเลและมหาสมุทร

และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทะเลและมหาสมุทร ทั้งด้านมลพิษ การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรประมง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าประสงค์ภายในเป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับ การป้องกันและลดมลพิษทางทะเลโดยเฉพาะที่เกิดจากกิจกรรมบนแผ่นดิน (14.1), การลดและติดตามภาวะความเป็นกรดในมหาสมุทร (14.3), การยุติการประมงแบบผิดกฎหมาย ไม่มีการรายงานและควบคุม (IUU) และนำการบริหารจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มาฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ (14.4), ขจัดปัจจัยที่อุดหนุนประมงแบบ IUU ทุกรูปแบบ (14.6), การบริหารจัดการ อนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง (14.2) และเพิ่มพื้นที่อนุรักษ์ทางทะเลและชายฝั่งให้ได้ร้อยละ 10 (14.5) และท้ายที่สุดคือ การเพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐที่เป็นเกาะขนาดเล็กจากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ (14.7) ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับ การเพิ่มพูน พัฒนาขีดความสามารถและถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการวิจัยทางทะเล (14.a), การจัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรและตลาดสำหรับประมงพื้นบ้าน (14.b) และการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทะเล (14.c)

เป้าหมายที่ 15 : ระบบนิเวศบนบก ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน

จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นหลายประเด็น อาทิ ด้านระบบนิเวศบนบกและป่าไม้ – การอนุรักษ์ ฟื้นฟู

ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจัดในแผ่นดินและการใช้บริการทางระบบนิเวศนั้นอย่างยั่งยืน (15.1) การบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ทุกประเภท (15.2), ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย (Desertification) (15.3), การอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ (15.4), ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ – มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (15.6), ลดความเสี่ยงของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติของสัตว์ต่าง ๆ (15.5), ยุติการค้าและขนย้ายพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครองอย่างผิดกฎหมาย (15.7), การป้องกัน Invasive Species (15.8) ด้านที่เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ – บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปในกระบวนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศในการลดความยากจน และบัญชีด้านเศรษฐกิจ (15.9) การระดมทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายมาเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (15.a) ระบบนิเวศบนบก ป่าไม้ และน้ำจืด (15.b) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ (15.c) และความร่วมมือระดับโลกในการหยุดยั้งการค้าสัตว์และพืชคุ้มครองผิดกฎหมาย (15.c)

เป้าหมายที่ 16 : สันติภาพและสถาบันที่เข้มแข็ง ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการ

พัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การลดความรุนแรงทุกรูปแบบ (16.1) ยุติการข่มเหง หาประโยชน์ และความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก (16.2), นิติธรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม (16.3), ลดการลักลอบค้าอาวุธ ปืนพกเงิน และต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม (16.4), ลดการทุจริตคอร์รัปชัน (16.5) พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส (16.6) มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (16.7), เพิ่มการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในองค์กรโลกบาล (16.8), เอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน (16.9) และการเข้าถึงข้อมูลและการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (16.10)

เป้าหมายที่ 17 : หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ในโลกยุคปัจจุบันมีการเชื่อมต่อกันมากขึ้นกว่าเดิม การ

พัฒนาในการเข้าถึงเทคโนโลยีและความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการแบ่งปันความคิดและสนับสนุนนวัตกรรม การประสานงานด้านนโยบายจะช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถจัดการหนี้ได้ เช่นเดียวกับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ประสิทธิผลในการเติบโตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายนี้มุ่งมั่นที่จะเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา (North-South) และความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (South-South) โดยการสนับสนุนแผนระดับชาติเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มอัตราการส่งออก ซึ่งนี่คือส่วนประกอบทั้งหมดที่จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในหลักเกณฑ์สากลและระบบการค้าที่เสมอภาค ซึ่งเป็นสิ่งที่ยุติธรรม เปิดกว้างและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

อพวช.ดำเนินงานภายใต้นโยบายและแผน ในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ซึ่งถือเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบทบาทและภารกิจของ อพวช. สอดคล้องกับนโยบาย แผน หรือทิศทางการพัฒนา ดังนี้

- [illegible]

4.3 ข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร

จากการสำรวจในปีที่ผ่านมาและการทบทวนในปี 2567 สรุปประเด็นความต้องการ ความคาดหวัง ความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจ ของผู้ให้บริการและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ประเด็นความต้องการ ความคาดหวังของผู้ให้บริการและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช.

1. กลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการ (ภายนอก)

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความต้องการ - เผยแพร่งานวิจัยที่ผ่านการรับรองให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ - จัดทำสื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กในราคาที่ย่อมเยา - เพิ่มการสื่อสารประเด็นด้านวิทยาศาสตร์ที่เป็นที่สนใจของสังคมเพิ่มมากขึ้น - จัดการสื่อสารองค์ความรู้ให้กับโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ความคาดหวัง - ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับประชาชน สามารถเข้าถึงง่ายและทั่วถึงทุกพื้นที่ของประเทศไทย - การนำเสนอความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กและเยาวชน ที่มีการลงมือทำได้จริง เพื่อเยาวชนทุกคนในประเทศไทย
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	ความคาดหวัง - ส่งเสริมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์มากกว่านี้ - จัดให้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้คนไทยมีอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
ด้านการพัฒนานิทรรศการ กิจกรรม และข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	ความต้องการ - ปรับปรุงขึ้นงานนิทรรศการและอุปกรณ์ ให้สามารถใช้งานได้ดีเสมอ - พัฒนากิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาลและเด็กประถมต้นเพิ่มมากขึ้น - จัดกิจกรรมเชิง Hand-on เพิ่มมากขึ้น - พัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น - มีการให้บริการหูฟังสำหรับการนำชมนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ ความคาดหวัง - พัฒนาเทคนิคการนำเสนอ และข้อมูลนิทรรศการและกิจกรรมให้น่าสนใจและทันสมัยตลอดเวลา - พัฒนากิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย รวมทั้งมีความหลากหลายของกิจกรรม

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	• จัดให้มีกิจกรรมสำหรับเด็ก เยาวชน ผ่านระบบออนไลน์โดยสามารถใช้อุปกรณ์ในบ้านร่วมทำกิจกรรมได้ • จัดให้บริการกิจกรรมวิทยาศาสตร์แบบเต็มวันให้ผู้ปกครองสามารถฝากบุตรหลานไว้ได้ ความกังวล • การซ่อมบำรุงเครื่องเล่นหรือกิจกรรมที่เก่า เสียหาย ชำรุด • การไม่พบผลิตภัณฑ์หรือการบริการเมื่อมาเยี่ยมชมจริง
ด้านการให้บริการ	ความต้องการ • จัดให้มีการให้บริการผ่านระบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น • เพิ่มการบริการที่รับประทานอาหารให้หลากหลาย • อำนวยความสะดวกในพื้นที่จอดรถในร่มให้มากขึ้น และจัดทำทางเชื่อมในร่มระหว่างอาคาร • จัดทำนิตยสาร อพวช. เป็นไฟล์ดิจิทัล • พัฒนาบุคลากรในการให้บริการเพิ่มมากขึ้น • เพิ่มจำนวนห้องน้ำในการให้บริการหอพักสำหรับนักเรียน • ปรับปรุงการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ความคาดหวัง • ปรับปรุงการคมนาคมขนส่งให้สะดวกในการเข้าถึงมากขึ้น • จัดให้มีการบริการนิทรรศการและกิจกรรมนอกสถานที่เพิ่มมากขึ้น • จัดการรองรับกับปริมาณนักเรียนกลุ่มใหญ่ • จัดให้มีเจ้าหน้าที่รองรับที่เพียงพอ การจัดรูปแบบในการนำเสนอและการได้รับความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ • การพัฒนากระบวนการประสานงานการให้ข้อมูลและการติดต่อประสานงานที่สะดวกขึ้น • การเอื้ออำนวยความสะดวกที่ยืดหยุ่นกับข้อจำกัดที่โรงเรียน เช่น การเปิดให้บริการนันทนาการ มีรูปแบบหลากหลายให้เลือก มีห้องที่มีสภาพเหมาะสม, การซ่อมแซมอุปกรณ์ชำรุดและมีสถานที่ให้บริการสะอาด และมีที่นั่งพักที่เพียงพอ ความกังวล • การซ่อมบำรุงห้องน้ำชำรุด ป้ายชำรุดไม่ชัดเจนและรู้สึกวุ่นวาย • ด้านในพื้นที่อาคารที่ค่อนข้างมืด
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	ความต้องการ

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	- ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น - จัดให้มีการสื่อสารในลักษณะที่ อพวช. ควรเป็นสถานที่ที่เด็กไทยทุกคนต้องมา

2. บุคลากร อพวช.

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความต้องการ - ปรับปรุงด้านการสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของ อพวช. ออกสู่สาธารณชน ที่สามารถเข้าใจง่าย เห็นได้ชัดเจนและรวดเร็วต่อโลกออนไลน์ - นำเสนอองค์ความรู้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสาขาความรู้ที่ต้องการได้จริง - พัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ผ่านระบบออนไลน์ ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนที่ไม่สนใจวิทยาศาสตร์ให้เกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น - พัฒนาสื่อวิทยาศาสตร์ ชุดทดลองวิทยาศาสตร์ หรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์ จัดจำหน่ายในราคาย่อมเยา ความคาดหวัง - เป็นผู้นำด้านการเผยแพร่ความรู้ งานวิจัย ส่งเสริมการด้านวิทยาศาสตร์สู่สังคมให้ครอบคลุมทั่วประเทศ - การพัฒนาและนำเสนอความรู้ที่รวดเร็ว ทันสมัย ทันยุค และใหม่อยู่เสมอ - ปรับปรุง/เปลี่ยนวิธีการนำเสนอความรู้ให้หลากหลายมากขึ้น - นำเสนอความรู้และข้อเท็จจริงให้กับประชาชน
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	ความต้องการ - ปรับปรุงรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น - ควรมีบทบาทและดำเนินการ ในการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางวิทยาศาสตร์ของประเทศให้มากขึ้น ความคาดหวัง - จัดให้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้คนไทยมีอาชีพด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการพัฒนานิเทศการ กิจกรรม และข้อมูลด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม	ความต้องการ • ควรมีการพัฒนานิเทศการและกิจกรรมที่สามารถเรียนรู้ได้ไปจนถึงระดับผู้ใหญ่ • ดูแลบำรุงรักษาชิ้นงานในพิพิธภัณฑ์ให้พร้อมจัดแสดงอยู่เสมอ • พัฒนานิเทศการ และกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กให้มากขึ้น เน้นการส่งเสริมให้เข้าใจง่าย และเหมาะกับช่วงวัยของเด็ก ความคาดหวัง • พัฒนากิจกรรมสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น • เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมตัวอย่างด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ด้านธรรมชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ทั่วไป ฯลฯ ที่มีความเป็นเลิศในระดับนานาชาติ • พัฒนาเทคนิคการนำเสนอ และข้อมูลนิเทศการและกิจกรรมให้น่าสนใจและทันสมัยตลอดเวลา • พัฒนากิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย รวมทั้งมีความหลากหลายของกิจกรรม • มีการพัฒนานวัตกรรมใหม่สำหรับการนำเสนอข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ให้ทันตามยุคสมัย
ด้านการให้บริการ	ความต้องการ • จัดให้มีการจัดเก็บข้อมูลบันทึก งานค้นคว้า อย่างเป็นระบบ และควรดำเนินการโดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ • ควรปรับปรุงด้านความพร้อมการให้บริการของอาสาในแต่ละส่วนให้ดียิ่งขึ้น • เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับผู้เข้าชมมากขึ้น ได้แก่ พื้นที่พักผ่อน พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่จอดรถ ป้ายบอกทาง บริการตู้เอทีเอ็ม บริการร้านสะดวกซื้อ เอกสารแนะนำการเข้าชม และอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น • ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีพื้นที่ใช้สอยและทำประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น • พัฒนาระบบการให้บริการในทุกด้าน และคำนึงถึงด้านสิ่งแวดล้อม ความคาดหวัง • อพวช. ควรให้ความสำคัญกับชุมชนและโรงเรียนรอบพื้นที่ อพวช.

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	- อพวช. ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งพัฒนาอาชีพ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย - ปรับปรุงการคมนาคมขนส่งให้สะดวกในการเข้าถึงมากขึ้น - อพวช. จัดให้มีการบริการนอกสถานที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ของประเทศไทย - การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการเพิ่มมากขึ้น เช่น การจองเข้าชม ระบบการจำหน่ายตั๋ว
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	ความต้องการ - ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น - การประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก และสร้างแรงจูงใจให้คนมา อพวช. มากขึ้น - ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการ กิจกรรม ในสื่อหลักที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น โทรทัศน์ เป็นต้น - ควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้นเนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าต่างชาติเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ความคาดหวัง - เป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่สร้างแรงบันดาลใจชั้นนำในอาเซียน - ให้ อพวช. เป็นหน่วยงานที่เป็นที่รู้จักในฐานะหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	ความต้องการ - พัฒนาการสื่อสารภายในองค์กร - การส่งเสริมคุณภาพบุคลากรให้มีความรู้เหมาะสมกับหน้าที่ - เพิ่มกำลังคนในหน่วยงานสนับสนุนให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับ - จัดการอบรม และพัฒนาบุคลากรภายในให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน - เสริมศักยภาพด้านวินัยให้บุคลากรในทุกส่วนงาน - ปรับปรุงระบบการจัดการด้านเอกสารให้สามารถจัดการง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน และรวดเร็ว ความคาดหวัง

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	- มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรภายในทั่วทั้งองค์กรให้มีศักยภาพเพื่อตอบสนองภารกิจของ อพวช. - การประสานงานภายในที่คล่องตัวมากขึ้น ความกังวล - การปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ที่ทำให้งานบางอย่างยังไม่ราบรื่น - การขาดแคลนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน

3. พันธมิตรทางวิชาการ

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความต้องการ - ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารข้อมูลเพิ่มมากขึ้นเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของข้อมูล - เผยแพร่องค์ความรู้ให้ทุกกลุ่ม ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ทั่วถึงและรอบด้าน - สร้างความเข้มแข็งในการสื่อสารองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น - สร้างแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ความคาดหวัง - สร้างสื่อการสอนสำหรับครูเพิ่มมากขึ้น - ควรจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจากสังคมความเชื่อต่าง ๆ ให้เป็นสังคมเน้นกระบวนการคิดโดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ เชื่อมข้อมูลจากหลักฐานที่พิสูจน์แล้วจากแหล่งที่เชื่อถือได้ โดยจะต้องมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์และกิจกรรมแบบลงมือทำให้กับคนในสังคมทุกระดับชั้นอย่างทั่วถึง และต้องมีเป้าหมายเชิงประจักษ์เพื่อเป็นตัวชี้วัดการดำเนินการ - อพวช. ควรมีบทบาทในการสร้างความเท่าเทียมในด้านการเข้าถึงความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ของสังคมไทย
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	ความต้องการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นรูปแบบของ ออนไลน์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ให้กับเยาวชนในสถานะของโควิด เช่น การจัดทำ virtual exhibition ที่สามารถมีส่วนร่วมได้ ซึ่งเป็นจุดเด่นของ อพวช. เป็นต้น

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	• อพวช. ควรขยายขอบเขตเป้าหมายให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย เพื่อเปลี่ยนแนวความคิดของประชาชนไทย ให้เป็นสังคมวิทยาศาสตร์ ความคาดหวัง • ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งใน และนอกสถานที่ โดยการกระจายศูนย์การเรียนรู้ไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ
ด้านการพัฒนานวัตกรรม กิจกรรม และข้อมูลด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม	ความต้องการ • ศึกษาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ให้ทันสมัยตลอดเวลาโดยการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานวิจัย • อพวช. ควรพัฒนาสื่อออนไลน์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น • เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมตัวอย่างด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ด้านธรรมชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ทั่วไป • พัฒนานวัตกรรม และกิจกรรมโดยใช้ภาษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อให้เยาวชนสามารถเชื่อมโยงได้ • อพวช. ของเล่นวิทยาศาสตร์ ที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งจะสามารถเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนได้ดี • อพวช. ควรมีการวิเคราะห์แนวโน้มของการจัดกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความคาดหวัง • จัดแสดงนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพราะเป็นการแสดงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของประเทศ • ควรเพิ่มเรื่องการทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น ความกังวล • อพวช. มีข้อจำกัดของงบประมาณกระบวนการด้านเอกสารที่ยังมาก และเกิดความล่าช้า
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	ความต้องการ • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีให้บริการมากกว่าการให้บริการพิพิธภัณฑ์ • อพวช. ควรศึกษาวิธีการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงเยาวชนและประชาชนให้มากขึ้น

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน	ความต้องการ • อพวช. ควรร่วมมือกับพันธมิตรกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดทำนิตยสาร และกิจกรรม เช่น การจัดการงานวิทยาศาสตร์ ฯลฯ • อพวช. ควรมีพันธมิตรในการร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายได้ดีขึ้น • พัฒนานวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ได้จริงในชุมชนและสังคมร่วมกับพันธมิตรเครือข่าย • การร่วมมือกับเครือข่ายต่างประเทศ หรือสถาบันชั้นนำ เพื่อนำเผยแพร่ความรู้นวัตกรรมในไทย ความคาดหวัง • อพวช. ควรมีการจัดตั้งกลุ่มทำงานเพื่อการพัฒนาในแต่ละด้านเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีขึ้น ความกังวล • ความล่าช้าในการทำงาน MOU ที่ใช้เวลานาน ไม่สอดคล้องกับภาครัฐกิจ
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	ความต้องการ • อพวช. ควรมีเป้าหมายส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญตามภารกิจหลักของ อพวช.อย่างต่อเนื่อง ความกังวล • การโยกย้ายหน้าที่ทำให้การติดต่อสื่อสารได้ไม่ต่อเนื่องของงาน

4. พันธมิตรทางธุรกิจ

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	ความต้องการ • จัดกิจกรรมที่ส่งให้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มีความน่าสนใจ ทันสมัย และมีชีวิตชีวามากขึ้น
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	ความต้องการ • อพวช. ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในด้านวิทยาศาสตร์ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มทุกเพศทุกวัย
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	ความต้องการ • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	ความต้องการ จัดกิจกรรมที่ส่งให้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มีความน่าสนใจ ทันสมัย และมีชีวิตชีวามากขึ้น

5. ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความคาดหวัง เป็นหน่วยงานที่ให้ความรู้และพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์สำหรับเยาวชน และบุคคลทั่วไป ให้บรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	ความต้องการ ปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่งให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย

6. หน่วยงานเชิงนโยบาย

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความต้องการ - อพวช. ควรมีการสื่อสารเรื่องราววิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นที่จดจำของสังคม - ถ่ายทอดเรื่องราวด้านวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจ ในรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของคนไทย คือ การสื่อสารเป็นเรื่องราวมากกว่าการสื่อสารเชิงทฤษฎี ความคาดหวัง - ควรดำเนินการเชิงรุกในด้านการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านระบบออนไลน์ - อพวช. ควรเป็นผู้บุกเบิกที่มีเอกลักษณ์ตามบริบทของไทยในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	ความต้องการ - พิพิธภัณฑ์ต้องแสดงให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องใกล้ตัว - อพวช. ควรนำเสนอนักวิทยาศาสตร์คนไทยเป็นต้นแบบให้เยาวชนซึ่งจะสอดคล้องกับบริบทไทยมากกว่าต้นแบบต่างชาติ - สร้างความเป็นวิทยาศาสตร์พลเมือง (Citizens Science) ให้ทั่วถึงเพื่อเปลี่ยนสังคมให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และทุกคนรักวิทยาศาสตร์

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	ความคาดหวัง - มีบทบาทเชิงรุกในการสร้างแรงบันดาลใจวิทยาศาสตร์ อย่างเข้มแข็งและชัดเจน - อพวช. ควรเป็นหน่วยงานที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์ ตามภารกิจที่ชัดเจน เพื่อเป้าหมายในการนำพาประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 10 ปีข้างหน้า
ด้านการพัฒนานวัตกรรม กิจกรรม และข้อมูลด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม	ความต้องการ - พัฒนานวัตกรรม กิจกรรม ที่สามารถเข้าถึงคนได้เป็นจำนวนมาก มีความทันสมัยและน่าสนใจตลอดเวลา ความคาดหวัง - ควรเพิ่มการนำเสนอความรู้ที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่วไป ของสังคม และสอดคล้องกับที่สังคมต้องการรับรู้
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	ความต้องการ - พัฒนาด้านระบบขนส่งมวลชนในการเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ - การให้บริการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการของ อพวช. ความคาดหวัง - อพวช. ต้องทำให้คนไทยใช้บริการของ อพวช. ตั้งแต่เด็กจนโต
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	ความต้องการ ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้ อพวช. เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น
ด้านความร่วมมือ	ความต้องการ การดำเนินงานของ อพวช. ควรร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรให้มากขึ้น
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	ความต้องการ อพวช. ควรจะขอทุนให้เจ้าหน้าที่ไปศึกษาวิจัย หรืออบรมในหลักสูตรที่เป็นทั้ง Non-Degree และ Degree เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

7. สื่อมวลชน และสื่อ (Media)

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความต้องการ นำเสนอข้อมูลข่าวสารทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ เข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	- จัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบวีดิทัศน์ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และน่าสนใจมากขึ้น - จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้และการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์ในวงที่กว้างขึ้นโดยเฉพาะพื้นที่ชนบท
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	ความต้องการ อพวช. ควรจัดทำระบบการอบรมผ่านระบบออนไลน์ (online training)

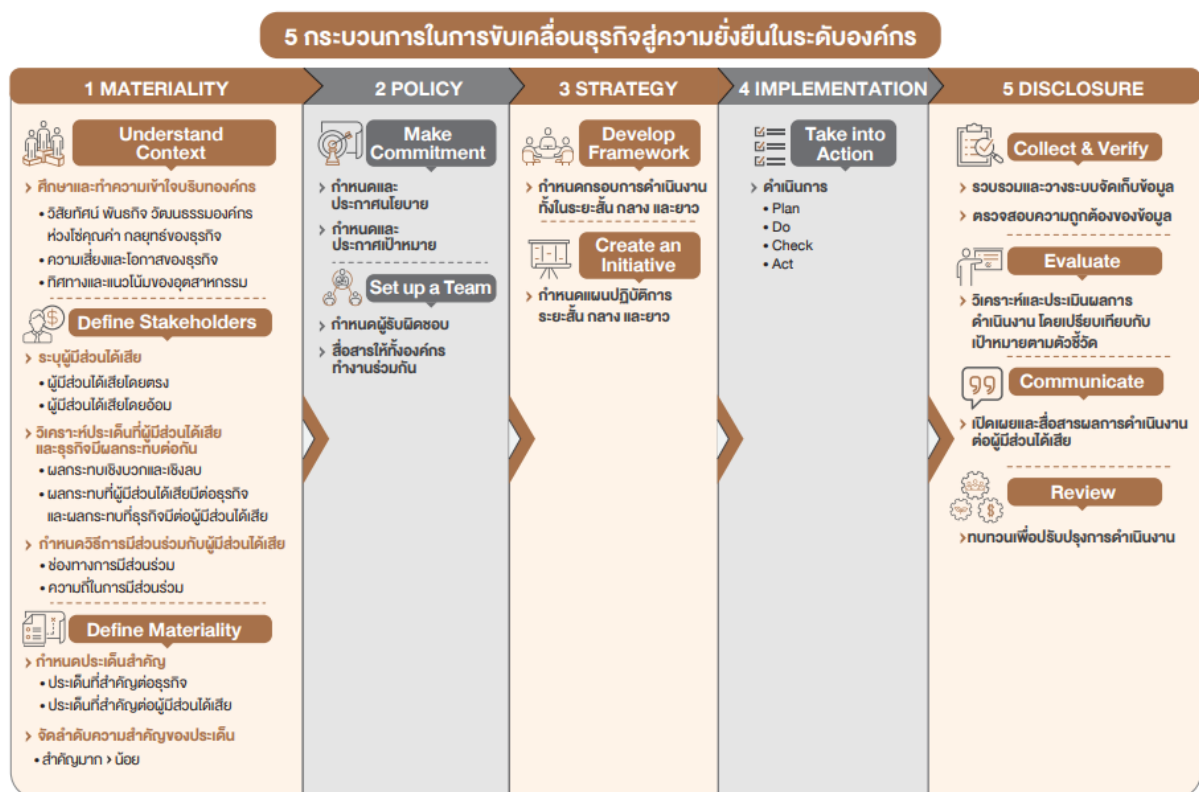
8. คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความคาดหวัง เป็นผู้นำทางด้านการนำเสนอ และงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์
ด้านการพัฒนานิทรรศการ กิจกรรม และข้อมูลด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	ความต้องการ - ควรมีการปรับเปลี่ยนชิ้นงาน และสิ่งจัดแสดงในบางพิพิธภัณฑ์ - พัฒนาชิ้นงานนิทรรศการ และกิจกรรมเพิ่มเติมอยู่เสมอ ความกังวล - ความล่าช้าในการเอกสารที่ใช้เวลานาน
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	ความต้องการ - เพิ่มจำนวนบุคลากรให้ข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ ความคาดหวัง - อพวช. ควรเตรียมการเรื่องการคมนาคมที่สะดวกขึ้นในการเดินทางมาเยี่ยมชม และควรมีบริการเข้าพักแบบค้างคืนพร้อมอาหาร - เพิ่มบริการของคาราวานวิทยาศาสตร์ เพื่อให้คนในพื้นที่ชนบทสามารถเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ได้มากขึ้น
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	ความต้องการ ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	ความต้องการ - เรื่องเอกสาร ควรลดขั้นตอนเอกสารที่มีความยุ่งยาก - จัดทำภาพลักษณ์องค์กรให้ชัดเจน (Branding)

4.4 กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนระดับองค์กรของ อพวช.

กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนระดับองค์กรของ อพวช.มี 5 กระบวนการสำคัญ ประกอบด้วย

- กระบวนการที่ 1 การวิเคราะห์บริบท ความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสีย และประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนขององค์กร (Materiality)
- กระบวนการที่ 2 การกำหนดนโยบายด้านความยั่งยืนขององค์กร (Policy)
- กระบวนการที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนขององค์กร (Strategy)
- กระบวนการที่ 4 การขับเคลื่อนความยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation)
- กระบวนการที่ 5 การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน (Disclosure)

รูปที่ 8.1 กระบวนการขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความยั่งยืน
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 4.2 กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนระดับองค์กร

กระบวนการที่ 1 การวิเคราะห์บริบท ความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสีย และประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนขององค์กร (Materiality)

ประกอบด้วย 3 กระบวนการย่อย ดังนี้

1.1 การศึกษาและทำความเข้าใจบริบทขององค์กร (Context analysis)

เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน อพวช. จำเป็นต้องเข้าใจบริบทขององค์กรเป็นอันดับแรก โดยการศึกษาและวิเคราะห์บริบทของ อพวช. วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร ห่วงโซ่คุณค่า แผนวิสาหกิจ อพวช. นโยบายภาครัฐ ความเสี่ยงและโอกาสขององค์กร ตลอดจนทิศทางและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อ อพวช. จะช่วยให้มองเห็นบริบทขององค์กรได้อย่างชัดเจน นำไปสู่การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนที่ อพวช. ควรให้ความสำคัญและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนให้ อพวช. เติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

1.2 การระบุและวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมกำหนดวิธีการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder analysis)

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. เพื่อสะท้อนบริบทการดำเนินงานของ อพวช. อย่างครอบคลุมโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการดำเนินงานของ อพวช. ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) องค์กรมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มใดบ้าง และสามารถจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มทั้งในทางตรงและทางอ้อม

1.2.2 วิเคราะห์ประเด็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลกระทบและความคาดหวังต่อองค์กร และประเด็นที่องค์กรมีผลกระทบและความคาดหวังต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่ง อพวช. ควรให้ความสำคัญและดำเนินการเพิ่มผลกระทบเชิงบวกและลดผลกระทบเชิงลบ เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพในการเติบโตขององค์กรในระยะยาว

1.2.3 กำหนดวิธีการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม เพื่อสามารถสื่อสารและจัดการประเด็นดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มอาจมีช่องทางการเข้าถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

1.3 การกำหนดและจัดลำดับประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืน (Materiality analysis)

วิเคราะห์ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร เพื่อสะท้อนบริบทการดำเนินงานอย่างครอบคลุม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.3.1 คัดเลือกและกำหนดประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืน จากประเด็นผลกระทบที่ ทั้ง อพวช. และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญ ซึ่งครอบคลุมผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อันจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของ อพวช.

1.3.2 ประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบประเด็นด้านความยั่งยืนที่กำหนดขึ้น และจัดลำดับความสำคัญประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการบริหารจัดการประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนแต่ละประเด็น

ประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนจึงถือเป็นหัวใจสำคัญที่กำหนดทิศทาง กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน

ซึ่งเมื่อ อพวช. สามารถจัดลำดับประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืน จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ประเด็นใดเป็นประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนขององค์กร เพื่อนำไปสู่การพิจารณาแนวทางการบริหารจัดการแต่ละประเด็นอย่างเหมาะสมต่อไป โดยประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืน สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนลำดับความสำคัญได้เมื่อบริบทขององค์กรหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น อพวช. ต้องดำเนินการทบทวนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันทันกาล

**แนวทางการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
เพื่อจัดลำดับความสำคัญปัจจัยยั่งยืนของ อพวช.**

1. การระบุปัจจัยความยั่งยืน อพวช. ระบุประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (ESG) โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์ความเสี่ยง ความท้าทาย ตัวชี้วัด มาตรฐานของ GRI แนวโน้มของธุรกิจโลก ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงประเด็นต่าง ๆ จากหน่วยงานที่มีการดำเนินงานใกล้เคียงกับ อพวช. มาจัดเป็นกลุ่มประเด็น อันเป็นการนำไปสู่การบริหารจัดการขององค์กรได้อย่างเหมาะสมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

2. การจัดลำดับความสำคัญ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยความยั่งยืนที่ อพวช. ระบุด้วยการให้คะแนนโดยคำนึงถึงปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ (1) สถานการณ์ดำเนินงานของปัจจุบันของ อพวช. ในแต่ละประเด็น (2) ลำดับความสำคัญต่อ อพวช. และ (3) ลำดับความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการให้คะแนนและถูกแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงแนวทางทางการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจัดลำดับความสำคัญปัจจัยความยั่งยืน

ลำดับ	รายการ	คำอธิบาย
1	สถานการณ์ดำเนินงานปัจจุบันของ อพวช.	1 คะแนน อพวช. ไม่มีแนวทางหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นระบบ 2 คะแนน อพวช. มีการนำมาใช้เป็นบางโอกาส เมื่อมีความจำเป็น 3 คะแนน อพวช. มีวิธีปฏิบัติที่มีผลสัมฤทธิ์ปานกลาง และสามารถปรับปรุงได้ 4 คะแนน อพวช. มีวิธีปฏิบัติที่ใช้ได้จริง บรรลุเป้าหมายเกือบทั้งหมด

		5 คะแนน อพวช. มีแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ บรรลุเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ
2	ลำดับความสำคัญต่อ อพวช.	1 คะแนน สำคัญน้อยที่สุด 2 คะแนน สำคัญน้อย 3 คะแนน สำคัญปานกลาง 4 คะแนน สำคัญมาก 5 คะแนน สำคัญมากที่สุด
3	ลำดับความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1 คะแนน สำคัญน้อยที่สุด 2 คะแนน สำคัญน้อย 3 คะแนน สำคัญปานกลาง 4 คะแนน สำคัญมาก 5 คะแนน สำคัญมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ปัจจัยความยั่งยืน รวบรวมผลการประเมินเพื่อวิเคราะห์ลำดับของประเด็นปัจจัยความยั่งยืน โดยมีแนวทางการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

ลำดับ	รายการ	คำอธิบาย						
1	ตารางเปรียบเทียบสถานะการดำเนินงานกับ ความสำคัญต่อ อพวช.	การดำเนินงาน ปัจจุบัน ของ อพวช.	5					
			4					
			3					
			2					
			1					
			1	2	3	4	5	
			ลำดับความสำคัญต่อ อพวช.					
วิเคราะห์ผลเปรียบเทียบ			ประเด็นที่สำคัญมากแต่มีความสำเร็จในระดับต่ำ ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน					
			ประเด็นที่มีความสำคัญและความสำเร็จในระดับปานกลาง และมีความจำเป็นในการปรับปรุงรองลงมา					
			ประเด็นที่ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน แต่ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระยะยาว					

2	ตารางเปรียบเทียบความสำคัญต่อ อพวช. กับความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย	ความสำคัญ ต่อผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย	5					
			4					
			3					
			2					
			1					
			1	2	3	4	5	
			ความสำคัญต่อ อพวช.					
วิเคราะห์ผลเปรียบเทียบ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของ อพวช. และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินงานของ อพวช.							
	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของ อพวช. และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินงานของ อพวช.							
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของ อพวช. และมีอิทธิพลอย่างน้อยต่อการดำเนินงานของ อพวช.						
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของ อพวช. และมีอิทธิพลอย่างน้อยต่อการดำเนินงานของ อพวช.						

4. **นำปัจจัยยั่งยืนที่มีระดับความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน** ที่จะต้องบริหารจัดการมาเป็นปัจจัยนำเข้าในการจัดทำแผนการดำเนินงานการพัฒนาความยั่งยืน การทบทวนแผนวิสาหกิจ อพวช. และปฏิบัติการ ประจำปี ของ อพวช. รวมถึงการจัดทำรายงานความยั่งยืนประจำปีตามมาตรฐานการรายงานของ GRI (GRI Standards) ต่อไป

กระบวนการที่ 2 การกำหนดนโยบายด้านความยั่งยืน (Policy)

ประกอบด้วย 2 กระบวนการย่อย ดังนี้

2.1 กระบวนการกำหนดนโยบายด้านความยั่งยืนในระดับองค์กร และกำหนดเป้าหมายในการบริหารจัดการความยั่งยืนในระดับองค์กร (Commitment)

เมื่อ อพวช. สามารถระบุประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนขององค์กรได้เรียบร้อยแล้ว อพวช. ควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายด้านความยั่งยืนในระดับองค์กรเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ เพื่อแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน โดยผู้ประกาศนโยบาย หรือเป้าหมายทิศทางในระดับองค์กรของ อพวช. จะเป็นคณะกรรมการ อพวช. หรือ ผู้อำนวยการ อพวช. เพื่อสร้างความชัดเจนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มว่า อพวช. มีหลักการ กรอบความคิด ทิศทาง และ

เป้าหมายจะดำเนินงานไปในทิศทางใด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานในองค์กร ที่จะมีแนวคิดและการดำเนินงานในทิศทางที่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายด้านความยั่งยืนขององค์กร

2.2 การกำหนดผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนแต่ละประเด็น เพื่อให้เกิดการทำงานที่เชื่อมโยงกัน (Team set up)

อพวช. ควรกำหนดผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนแต่ละประเด็นตามความเหมาะสม และควรสื่อสารให้ผู้บริหาร พนักงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องได้ปรับเพื่อให้เกิดการทำงานที่เชื่อมโยงกันอย่างบูรณาการ เพราะการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนและทุกหน่วยงานในองค์กร

กระบวนการที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนขององค์กร (Strategy)

ประกอบด้วย 2 กระบวนการย่อย ดังนี้

1.1 การกำหนดกรอบหรือกลยุทธ์ด้านการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน (Sustainable development framework)

อพวช. ควรกำหนดกรอบการดำเนินงานหรือกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการบริหารจัดการความยั่งยืนที่กำหนด โดยเชื่อมโยงกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการพัฒนาองค์กรในมิติ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมไว้ด้วยกันและสิ่งสำคัญ คือ อพวช. ควรเชื่อมโยงกรอบการดำเนินงานด้านความยั่งยืนเข้ากับความสามารถในการสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินขององค์กร ทั้งนี้ โดยทั่วไปกรอบการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กรมักมีมุมมองในระยะยาวไม่เปลี่ยนแปลงทุกที ยกเว้นในกรณีที่ต้องมีการปรับหรือการบริหารจัดการองค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 การกำหนดแผนงานด้านความยั่งยืน (Sustainable development initiative)

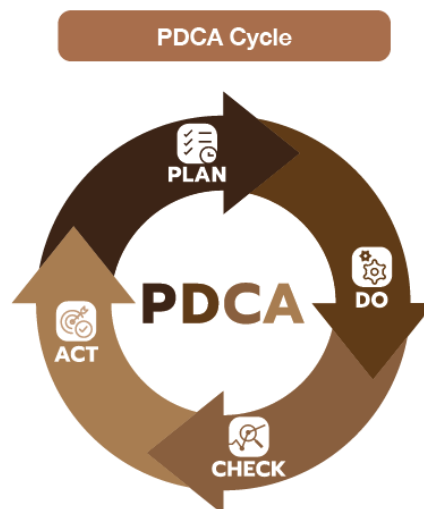
อพวช. ควรกำหนดแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน (initiative) ด้านความยั่งยืนในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อให้เห็นว่าองค์กรจะดำเนินงานในแต่ละประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนอย่างไร ซึ่งควรมีความสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายด้านความยั่งยืนในระดับที่องค์กรกำหนด นอกจากนี้ อพวช. ควรกำหนดเงื่อนไข แนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และตัวชี้วัดที่สะท้อนผลการดำเนินงานได้ทั้งในเชิงผลลัพธ์แบบ Output และ Outcome เพื่อให้ผู้รับผิดชอบมีกรอบการทำงานที่ชัดเจน ที่สำคัญคือเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าหรือมูลค่าที่ อพวช. สามารถสร้างได้จากแผนงานด้านความยั่งยืน

กระบวนการที่ 4 การขับเคลื่อนความยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติ (Implement)

ประกอบด้วย 1 กระบวนการย่อย ดังนี้

4.1 การกำหนดกรอบหรือกลยุทธ์ด้านการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน (Sustainable development framework)

กระบวนการ Plan, Do, Check, Act หรือ PDCA Cycle เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่องค์กรสามารถใช้ในการพัฒนาและขับเคลื่อนแผนงานด้านความยั่งยืนขององค์กร เนื่องจากการนำแผนงานด้านความยั่งยืนไปปฏิบัติต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการวางแผนอย่างเหมาะสมแล้วจึงดำเนินการตามแผน ทั้งนี้ควรมีการเฝ้าติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ มีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของการดำเนินงาน รวมถึงสรุปบทเรียนที่ได้หลังจบโครงการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 4.3 PDCA Cycle

กระบวนการที่ 5 การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน (Disclose)

ประกอบด้วย 4 กระบวนการย่อย ดังนี้

5.1 การรวบรวมและวางระบบจัดเก็บข้อมูลด้านความยั่งยืน

อพวช. ควรมีกระบวนการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลถือเป็นกระบวนการที่องค์กรควรทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง พร้อมทั้งควรกำหนดผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบหรือดูแลข้อมูลแต่ละส่วนงานอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของแนวทางการวัด และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเชื่อถือได้ หรืออาจจะมีการสอบทานข้อมูล หรือรับรองคุณภาพของข้อมูลโดยหน่วยงานภายนอกเพิ่มเติมด้วย

5.2 การวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลด้านความยั่งยืน (Evaluate)

เมื่อ อพวช. ดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนแล้ว ควรนำข้อมูลผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบเป้าหมายตามตัวชี้วัดกำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งมักเป็นตัวชี้วัดในเชิงคุณภาพ หรือ เชิงปริมาณที่สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบ หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถประเมินได้ว่า ผลการดำเนินงานของ อพวช. เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

5.3 การรายงานผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Communicate)

อพวช. ควรเปิดเผยผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งอาจนำไปสู่การสร้างคุณค่าและหรือมูลค่าให้แก่องค์กรได้ โดยการรายงานข้อมูลด้านความยั่งยืนให้มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ อพวช. ควรนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนทั้งผลสำเร็จและความล้มเหลวของแผนงาน (ถ้ามี) โดย อพวช. สามารถรายงานถึงความพยายามในการบริหารจัดการและดำเนินการตามแผนงาน และยอมรับว่าอะไรคือปัจจัยที่ส่งผลกระทบให้ อพวช. ไม่สามารถบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจและเห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงขององค์กร

5.4 การติดตาม ทบทวน และวางแผนเพื่อพัฒนาผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (Review)

อพวช. ควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และประเมินผลมาติดตามทบทวนว่าอะไรเป็นจุดเด่นที่ อพวช. สามารถดำเนินการได้ดี หรืออะไรเป็นข้อควรปรับปรุงที่ อพวช. ควรพัฒนาการดำเนินงานให้ได้ดียิ่งขึ้น และวางแผนพัฒนาการดำเนินงานด้านความยั่งยืนอย่างต่อเนื่องต่อไป

4.5 การติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาความยั่งยืน

1) แนวทางในการจัดทำรายงาน

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาสู่ความยั่งยืนของ อพวช. จะใช้หลักเกณฑ์ในการจัดทำรายงานตามมาตรฐานของ Global Reporting Initiative (GRI Standard) โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 GRI 101: Foundation ซึ่งจะเป็นรายละเอียดของหลักการพื้นฐานของการจัดทำข้อมูลเพื่อรายงานในรายงานความยั่งยืน โดยจะมีองค์ประกอบ 2 คือ

ส่วนที่ 2 GRI 102: General Disclosures โดยจะเปิดเผยข้อมูลทั่วไปขององค์กร

ส่วนที่ 3 GRI 103: Management Approach ซึ่งจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลแนวทางบริหารจัดการประเด็นสำคัญของการพัฒนา อพวช. สู่ความยั่งยืน ทั้งในส่วนของเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4 GRI 200: Economic เป็นการเปิดเผยข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของ อพวช.

ส่วนที่ 5 GRI 300: Environmental เป็นการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมของ อพวช.

ส่วนที่ 6 GRI 400: Social เป็นการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสังคมของ อพวช.

2) การนำเสนอรายงาน

หลังจากที่ได้จัดทำรายงานความยั่งยืนแล้วเสร็จ อพวช. จะรายต่อคณะกรรมการบริหาร เพื่อพิจารณา รับทราบรายงานการดำเนินงาน จากนั้นจะนำเสนอรายงานแก่คณะอนุกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำ องค์กร และคณะกรรมการ อพวช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ ก่อนจะเผยแพร่ให้แก่สาธารณะชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ได้รับทราบรายงานความยั่งยืนต่อไป

บทที่ 5 นโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความยั่งยืนของ อพวช.

- 5.1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- 5.2 นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน
- 5.3 นโยบายและแนวทางปฏิบัติการบริหารสิทธิของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการใช้อข้อมูลภายใน การป้องกันการเกิดรายการเกี่ยวโยงและความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- 5.4 นโยบายและแนวทางปฏิบัติการแข่งขันทางการตลาดที่เป็นธรรม
- 5.5 นโยบายและแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
- 5.6 ประกาศองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ เรื่อง การแสดงเจตจำนงสุจริตด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
- 5.7 นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder & Customer Management : SCM)
- 5.8 นโยบายและแนวปฏิบัติการรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลที่ดีต่อหน่วยงานกำกับดูแล
- 5.9 คู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
- 5.10 นโยบายด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการปฏิบัติงานองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

รายละเอียดนโยบายตาม Link ที่แนบมานี้

<https://drive.google.com/drive/folders/1ITvhRgxyP9UNy32rCpKJdBqUqcTsRNlx?usp=sharing>

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ